

Vonnisnummer / griffinummer 2017/ 3269
Notitiënummer parket GE66.L4.6643-08
Datum van uitspraak 14 november 2017
Naam beklaagden 1. DELVOYE ART NV 2. DELVOYE Wim

Rechtbank van eerste aanleg Oost-Vlaanderen, afdeling Gent strafzaken

Vonnis

kamer G30d – 3 rechters

Aangeboden op
Niet te registreren

In de zaak van het **openbaar ministerie** tegen:

1. **DELVOYE ART**, naamloze vennootschap, met maatschappelijke zetel te 9050 Gent, Verbroederingsstraat, 16, met KBO nummer 0479.012.724

2. **Wim Maria Georges DELVOYE**, kunstenaar, geboren te Wervik op 14 januari 1965, wonende te Verenigd Koninkrijk, Brighton, 37 Vine Street

beklaagd van:

Om de misdaad of het wanbedrijf te hebben uitgevoerd of aan de uitvoering ervan rechtstreeks te hebben meegewerkt, om, door enige daad, tot de uitvoering zodanige hulp te hebben verleend dat het wanbedrijf zonder zijn bijstand niet had kunnen worden gepleegd (art. 66 SW)

de eerste en de tweede

BETREFFENDE DE INBREUKEN OP VLAAMSE CODEX RUIMTELIJKE ORDENING

A.

Bij inbreuk op artikel 6.1.1.1° van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening

A.1.

Op het perceel Kalverhagestraat nr. 1-3 te 9090 Melle, gekadastraerd als afdeling 1, sectie D nrs. 389/A, 390, 391/A, 392/C, 393, 394/D, eigendom van NV Delvoye Art, met zetel te 9050 Gent, Verbroederingsstraat 16, KBO 0479012724 en Delvoye Wim, Maria, Georges, kunstenaar, geboren te Wervik op 14.01.1965, wonende te 9050 Gent, Verbroederingsstraat 16.

Hetzij zonder voorafgaande stedenbouwkundige vergunning, hetzij in strijd met de vergunning, hetzij na verval, vernietiging verstrijken van de termijn van de vergunning, hetzij in geval van schorsing van de vergunning, hierna vermelde handelingen, zoals bepaald bij artikel 4.2.1.1° b (het verrichten van navolgend bouwwerk, met uitzondering van

---

onderhoudswerken: het functioneel samenbrengen van materialen waardoor een constructie ontstaat), namelijk:

A.1.a)

Het plaatsen van steenkorven in de walgracht ten zuidwesten van het kasteel en opgevuld met inerte materialen zoals steenpuin, over een afstand van ongeveer 35 meter.

- 1. te 9090 Melle in de periode van 01.12.2010 (datum vaststellingen /OK9 stuk 529) tot 09.09.2011 (OK 9 stuk 559) te hebben uitgevoerd**
- 2. te 9090 Melle in de periode van 09.09.2011 tot heden te hebben instandgehouden**

A.1.b)

Het gieten van een betonplateau links van het kasteel

- 1. te 9090 Melle op 09.09.2011 te hebben uitgevoerd (datum vaststellingen – OK9 stuk 36)**
- 2. te 9090 Melle sedert 09.09.2011 tot heden te hebben instandgehouden**

A.2.

Op het perceel Kalverhagestraat nr. 1-3 te 9090 Melle, gekadastraerd als afdeling 1, sectie D nrs. 378C, 308, 381, 382A, 382B en 383, in eigendom toebehorende aan NV Delvoye Art, met zetel te 9050 Gent, Verbroederingsstraat 16, KBO 0479012724 en Delvoye Wim, Maria, Georges, kunstenaar, geboren te Wervik op 14.01.1965, wonende te 9050 Gent, Verbroederingsstraat 16.

A.2.a)

Hetzij zonder voorafgaande stedenbouwkundige vergunning, hetzij in strijd met de vergunning, hetzij na verval, vernietiging, verstrijken van de termijn van de vergunning, hetzij in geval van schorsing van de vergunning, hierna vermelde handleidingen, zoals bepaald bij artikel 4.2.1.3° (het vellen van bomen op een hoogte van één meter boven het maaiveld een stamomtrek van één meter hebben en geen deel uitmaken van de oppervlakten, vermeld in 2°)

meer bepaald: twintig hoogstammige bomen gelegen in parkgebied te hebben geveld zonder stedenbouwkundige vergunning

1. te 9090 Melle in de periode van 18.08.2008 tot en met 22.08.2008 te hebben uitgevoerd (OK + OK2)
2. te 9090 Melle in de periode van 22.08.2008 tot heden te hebben instandgehouden (OK 1+ OK2)

De feiten, voor zover gepleegd voor 1 september 2008 strafbaar ingevolge de artikelen 99, par.1, 3°, 146,1°-3°, 149 en 204 van het decreet houdende de organisatie van de Ruimtelijke Ordening dd. 18 mei 1999.

A.2.b)

Hetzij zonder voorafgaande stedenbouwkundige vergunning, hetzij in strijd met de vergunning, hetzij na verval, vernietiging, verstrijken van de termijn van de vergunning, hetzij in geval van schorsing van de vergunning, hierna vermelde handelingen, zoals bepaald bij artikel 4.2.1.4° (het aanmerkelijk wijzigen van het reliëf van de bodem), hetzij door de bodem aan te vullen, op te hogen, uit te graven of uit te diepen waarbij de aard of de functie van het terrein wijzigt

meer bepaald:

1.

Op de omliggende percelen van het domein 'Kasteel de Bueren werd de wal (grachten zonder aansluiting op openbaar domein) afgegraven en breder gemaakt. Een aanzienlijke hoeveelheid slib werd op de grasbodem van het terrein gestort waardoor een verhoging van het maaiveld werd bekomen van meer dan een halve meter (OK 1 en OK 3)

a) te 9090 Melle, in de periode van 20.08.2009 tot 19.10.2009 te hebben uitgevoerd (OK 1 stuk 337)

b) te 9090 Melle, in de periode van 19.10.2009 tot 13.01.2009 (natuurvergunning) te hebben instandgehouden

2.

Het stockeren van 1.500 – 1.800 m3 grond in een mogelijks overstromingsgevoelig gebied

te 9090 Melle op 01.12.2010 (datum vaststellingen – OK8)

De feiten, voor zover gepleegd voor 1 september 2009 strafbaar ingevolge de artikelen 99, par.1, 4°, 146,1°-3°, 149 en 204 van het decreet houdende de organisatie van de Ruimtelijke Ordening dd. 18 mei 1999

B.

Op het perceel Kalverhagestraat nr. 1-3 te 9090 Melle, gekadastreerd als afdeling 1, sectie D nrs. 389/A, 390, 391/A, 392/C, 393, 394/D, eigendom van NV Delvoye Art, met zetel te 9050 Gent, Verbroederingsstraat 16, KBO 0479012724 en Delvoye Wim, Maria, Georges, kunstenaar, geboren te Wervik op 14.01.1965, wonende te 9050 Gent, Verbroederingsstraat 16.

Inbreuk op artikel 6.1.1.5° van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening handelingen te hebben, voorgezet, in strijd met het bevel tot staking, de bekrachtigingsbeslissing of de beschikking in kortgeding).

meer bepaald:

In strijd met de bekrachtigingsbeslissing van Agentschap Inspectie RWO – Inspectie Oost-Vlaanderen dd. 01.12.2010 (OK 9 stuk 527) de plaatsing van steenkorven te hebben afgewerkt te 9090 Melle in de periode van 01.12.2010 tot 09.09.2011 (OK 9 stuk 529)

BETREFFENDE DE INBREUKEN OP HET DECREET NATUURBEHOUD

C.

Opzettelijk of door gebrek aan voorzorg of voorzichtigheid, in strijd met artikel 7 van het Besluit van de Vlaamse Regering van 23 juli 1998 tot vaststelling van nadere regels ter uitvoering van het decreet van 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu;

Verboden wijzigingen van volgende kleine landschapselementen en vegetaties te hebben uitgevoerd:

4° historisch permanente graslanden, met inbegrip van het daaraan verbonden microreliëf en poelen, indien deze gelegen zijn in groengebieden, parkgebieden, buffersgebieden en bosgebieden en de met deze gebieden vergelijkbare bestemmingsgebieden aangewezen op de plannen van aanleg of de ruimtelijke uitvoeringsplannen van kracht in de ruimtelijke

ordening of indien deze gelegen zijn binnen de perimeter van een op grond van het decreet van 16 april 1996 beschermd landschap of van de beschermingsgebieden Poldercomplex (BE2500932) en Het Zwin (BE2501033), zoals aangeduid bij besluit van de Vlaamse Executieve van 17 oktober 1988, voor zover er voor deze gebieden geen afwijkende instandhoudingsdoelstellingen vastgelegd zijn op grond van artikel 36ter, §1 van het decreet;

meer bepaald: op het perceel gekadastreerd als afd. 1 sectie D nrs. 381, 382A, 387a gelegen in parkgebied,

C.1) Op perceel 381 werd het geruimde slib verwerkt tot een dijk van 190meter lang, gemiddeld 5 meter breed aan de basis en 4m over de kruin gemeten. De dijk is ongeveer 1,2 meter hoog. Boomlijken worden gebruikt om een dam te vormen tegen het uitgeharde slib.

C.2) Op perceel 382a en 387a werd slib aangevoerd en gestort tussen 2 aarden dijken.

C.3) Op perceel 382a werd tegen de bosrand vers slib gestort

te 9090 Melle op 19.10.2009 (OK 4 stuk 232, 241-254, OK7)

Deze feiten zijn strafbaar gesteld door art. 16.6.1§1 van het Decreet van 5 april 1995 houdende Algemene Bepalingen inzake Milieubeleid

D.

Opzettelijk, in strijd met de wettelijke voorschriften of in strijd met een vergunning, met behoud van de toepassing van artikel 13§6 van het Decreet van 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu, de vegetatie vermeld in artikel 13 §4 of in uitvoering van artikel 13 §4 van hetzelfde decreet, zonder vergunning gewijzigd te hebben,

D.1.

Namelijk een vegetatiewijziging zoals bepaald in artikel 8 §1 van het Besluit van de Vlaamse Regering van 23 juli 1998 tot vaststelling van nadere regels ter uitvoering van het decreet van 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu te hebben uitgevoerd in één of meerdere van de gebieden bepaald in artikel 13 §4 van het decreet, te weten: 3° het wijzigen van het reliëf met inbegrip van nivellering van het microreliëf

meer bepaald:

D.1.a)

Op het perceel gekadastreerd als afd. 1 sectie D nrs. 382A, 387A, 392C, gelegen in parkgebied, door het aanleggen van een nieuwe weg lopend van zuidwest naar noordoost over de percelen 382 A en 387 A. De weg is aangelegd door middel van geotextiel die geplaatst is boven op de aangevoerde en geëgaliseerde sliblaag (OK11 stuk 583). Op de geotextiel is een als verharding dunne laag gravé van ongeveer 7cm uitgespreid.

te 9090 Melle op een niet nader te bepalen tijdstip, in de periode van 01.01.2011 tot 28.03.2011 (OK 11 stuk 583)

Deze feiten zijn strafbaar gesteld door artikel 16.6.3ter, eerste lid 3° van het Decreet van 5 april 1995 houdende Algemene Bepalingen inzake Milieubeleid.

D.1.b)

Op het perceel 392C nieuwe verharding te hebben aangelegd boven op de uitgespreide perceelsvreemde grond en het uitgespreide slib (OK 11 stuk 583)

te 9090 Melle op een niet nader te bepalen tijdstip, in de periode van 01.01.2011 tot 28.03.2011 (OK 11 stuk 583)

Deze feiten zijn strafbaar gesteld door artikel 16.6.3ter, eerste lid 3° van het Decreet van 5 april 1995 houdende Algemene Bepalingen inzake Milieubeleid.

D.2.

Namelijk een vegetatiewijziging zoals bepaald in artikel 8 §2 van het Besluit van de Vlaamse Regering van 23 juli 1998 tot vaststelling van nadere regels ter uitvoering van het decreet van 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu te hebben uitgevoerd in één of meerdere van de gebieden bepaald in artikel 13 §4 van het decreet, te weten:

1° : het rooien of anderszins verwijderen en het beschadigen van houtachtige beplantingen op weg-, waterweg of spoorwegbermen of op het talud van holle wegen, van houtachtige beplantingen langs waterlopen, dijken of taluds, van heggen, hagen, houtkanten, houtwallen, bomenrijen en hoogstamboomgaarden;

3° : het uitgraven, verbreden, rechtekken, dichten van stilstaande waters, poelen of waterlopen;

meer bepaald: op het perceel gekadastreerd als afd. 1 sectie D nrs. 378C, 380, 381, 382A, 382B en 383, gelegen in parkgebied,

D.2.a) Op locatie A (OK 3 – stuk 100, situatieplan: stuk 114)

1) Door het ruimen, uitdiepen en verbreden van de walgracht over een lengte van 370 meter. Het slib en de minerale bodem zijn gemiddeld tot 70 cm diep verwijderd. De oeverzijde is tot 1 meter aan de binnenzijde schuin afgegraven, tot diep in de wortelzone van de oeverbegeleidende struiken en bomen. De aanwezige watergebonden flora, fauna en bodemorganismen in het uitgegraven deel zijn hierdoor verwijderd en vernietigd. Het wortelgestel van zowel verwijderde als overblijvende struiken en bomen is vernietigd, respectievelijk beschadigd.

2) Door het storten van ruimingspecie (organisch slib en minerale bodem – ongeveer 12.000 à 15.000 m³) in hoogstamboomgaard en weiland. Het uitspreiden gebeurde sterk gevarieerd, van enkele tot tiental meters breed, en met een reliëfvorming van enkele decimeters tot anderhalve meter. Enkele bomen staan met hun stamvoet tot 1 meter onder de uitgegraven specie. De aanwezige vegetaties die verdwenen zijn onder het stortmateriaal zijn vernietigd.

3) Door het beschadigen en rooien van bomen langsheen het traject van de uitgegraven walgracht en in de boomgaard.

4) Door het ontbossen van 2 are oppervlakte bestaande uit hoofdzakelijk haagbeuken, essen en lijsterbessen.

5) Door het beplanten met gecultiveerde en niet – inheemse plantensoorten bovenop de hopen stortspecie in de hoogstamboomgaard.

te 9090 Melle in de periode van 19.08.2008 tot en met 22.08.2008

De feiten voor zover gepleegd voor 25.06.2009 zijn omschreven in artikel 11 van het Besluit Natuurbehoud van 23.07.1998 en strafbaar gesteld volgens artikel 58 van het Decreet Natuurbehoud van 21.10.1997.

Deze feiten zijn thans strafbaar gesteld door art. 16.6.3ter, eerste lid, 3° van het Decreet van 5 april 1995 houdende Algemene Bepalingen inzake Milieubeleid;

D.2.b) Op locatie B (OK 3 – stuk 100, situatieplan: stuk 114)

Door het kappen en rooien van bomen langsheen de walgracht over een lengte van 60 meter (11 gekapte haagbeuken, 3 elzen, 1 zomereik, 1 haagbeuk, 1 paardenkastanje). Ten gevolge van de kapping en ruiming van de bomen, is de oorspronkelijke bosweg aanzienlijk verbreed met zware beschadiging van de bodem, de strooisel- en kruidlaag (OK 3 stuk 101)

te 9090 Melle op 25.08.2008 (OK 3 stuk 101)

De feiten voor zover gepleegd voor 25.06.2009 zijn omschreven in artikel 11 van het Besluit Natuurbehoud van 23.07.1998 en strafbaar gesteld volgens artikel 58 van het Decreet Natuurbehoud van 21.10.1997.

Deze feiten zijn thans strafbaar gesteld door art. 16.6.3ter, eerste lid, 3° van het Decreet van 5 april 1995 houdende Algemene Bepalingen inzake Milieubeleid;

D.2.c)

Op locatie 1 zijnde perceelnummers 382a en 387a: weiland, gekarteerd als historisch permanent grasland (OK 4 stuk 173)

a) Op de overgang van het weiland met de bosrand werd slib gestort van op de weide doorheen het bos tot aan de walgracht in de Kalverhagestraat. De bosvegetatie is over een oppervlakte van 250 m² bedolven onder-slibspegie en er is een reliëfwijziging van ongeveer 125 m³.

b) Ter hoogte van de stuw in de Kalverhagestraat werd tengevolge van ruw uitgevoerde ruimingswerken de binnenoever plaatselijk afgegraven. Vanuit het water lopen rupskraansporen in het bos.

te 9090 Melle van 15.05.2009 tot en met 28.05.2009 (OK 4 stuk 173)

De feiten voor zover gepleegd voor 25.06.2009 zijn omschreven in artikel 11 van het Besluit Natuurbehoud van 23.07.1998 en strafbaar gesteld volgens artikel 58 van het Decreet Natuurbehoud van 21.10.1997.

Deze feiten zijn thans strafbaar gesteld door art. 16.6.3ter, eerste lid, 3° van het Decreet van 5 april 1995 houdende Algemene Bepalingen inzake Milieubeleid;

D.2.d)

Op locatie 4 zijnde perceelnummer 381: weiland en hoogstamboomgaard, gekarteerd als historisch permanent grasland (OK 4- stuk 173)

Langsheen het oude, nog niet verwijderde slibstort werd noordelijk achteraan slib bijgestort (89, 6 m3). Tengevolge deze slibaanvoer doorheen het weiland (perceelnr. 82a) werd een vochtige vegetatiezone, aangeduid op het situatieplan, aanzienlijk beschadigd.

te 9090 Melle van 15.05.2009 tot en met 28.05.2009 (OK 4 stuk 4)

De feiten voor zover gepleegd voor 25.06.2009 zijn omschreven in artikel 11 van het Besluit Natuurbehoud van 23.07.1998 en strafbaar gesteld volgens artikel 58 van het Decreet Natuurbehoud van 21.10.1997.

Deze feiten zijn thans strafbaar gesteld door art. 16.6.3ter, eerste lid, 3° van het Decreet van 5 april 1995 houdende Algemene Bepalingen inzake Milieubeleid;

BIJ SAMENHANG : INBREUKEN OP HET BOSDECREET

E.

Opzettelijk of door gebrek aan voorzorg of voorzichtigheid, een inbreuk te hebben gepleegd op artikel 14 van het Bosdecreet van 13 juni 1990, gemotoriseerd verkeer te hebben gebruikt of te hebben toegelaten, behalve om technische redenen zoals onderhoud en exploitatie, of omwille van de noodzaak van dergelijk verkeer voor het beheer of de bewaking, voor de veiligheid van de bezoekers of in door de bosbeheerder vast te stellen bijzondere omstandigheden.

te 9090 Melle in de periode van 15.05.2009 tot 28.05.2009 (OK 173)

De feiten thans strafbaar overeenkomstig artikel 107bis, volgens de regels bepaald in titel XVI van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid. ,iz. overeenkomstig artikel 16.6.1 §1.

F.

Opzettelijk of door gebrek aan voorzorg of voorzichtigheid een inbreuk te hebben gepleegd op artikel 95 van het Bosdecreet van 13 juni 1990 door onrechtmatige kappingen te hebben uitgevoerd of hiertoe opdracht gegeven.

te 9090 Melle van 15.05.2009 tot en met 28.05.2009 (OK 4 stuk 173)

De feiten thans strafbaar overeenkomstig artikel 107bis, volgens de regels bepaald in titel XVI van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid. ,iz. overeenkomstig artikel 16.6.1 §1.

G.

Opzettelijk of door gebrek aan voorzorg of voorzichtigheid een inbreuk te hebben gepleegd op artikel 96 van het Bosdecreet van 13 juni 1990 zonder machtiging van het Agentschap of buiten de gevallen of onder de voorwaarden voorzien in het goedgekeurd beheersplan te zijn overgegaan tot ingrijpende wijzigingen van de bodem, de strooisel- of de kruidlaag of de boomlaag

te 9090 Melle in de periode van 22.08.2008 tot 28.03.2011 (OK 1 tot en met OK 11)

De feiten thans strafbaar overeenkomstig artikel 107bis, volgens de regels bepaald in titel XVI van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid. ,iz. overeenkomstig artikel 16.6.1 §1.

H.

Opzettelijk of door gebrek aan voorzorg of voorzichtigheid een inbreuk te hebben gepleegd op artikel 97 §2, van het Bosdecreet van 13 juni 1990, zonder toestemming van de bosbeheerder noch machtiging van het Agentschap, in privé-bossen : 5) bomen te hebben beschadigd, planten te hebben weggenomen, uitgerukt of afgesneden, tenzij als beheersmaatregel;

te 9090 Melle in de periode van 22.08.2008 tot 28.03.2011 (OK 1 tot en met OK 11)

De feiten thans strafbaar overeenkomstig artikel 107bis, volgens de regels bepaald in titel XVI van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid. ,iz. overeenkomstig artikel 16.6.1 §1.

INBREUKEN DECREET BESCHERMING VAN MONUMENTEN EN STADS-EN DORPSGEZICHTEN

I.

Op het perceel Kalverhagestraat nr. 1-3 te 9090 Melle, ten kadaster gekend als Melle, afdeling 1, sectie D nrs. 393, 394d, 391a, 390, 384a, 388, 383, 382b, 389/A, 395c, in eigendom

toebehorende aan NV Delvoye Art, met zetel te 9050 Gent, Verbroederingstraat 16, KBO 0479012724 en Delvoye Wim, Maria, Georges, kunstenaar, geboren te Wervik op 14.01.1965, wonende te 9050 Gent, Verbroederingstraat 16.

Bij inbreuk op artikel 13 §1, 3° van het decreet tot bescherming van monumenten en stads- en dorpsgezichten dd. 3 maart 1976 als eigenaar verzuimd te hebben de voorschriften na te leven van het Ministerieel besluit houdende bescherming van monumenten, stads- en dorpsgezichten dd. 09.11.1994 betreffende het Kasteel de Bueren of Kasteel van Kwatrecht, met ingebrip van de twee paviljoenen aan de ingang, het toegangshek, de toegangsbruggen, de walgrachten, het wagenhuis met stallen, de ijskelder en de toegangsdreef gelegen te 9090 Melle, Kalverhagestraat nr. 1-3,

Namelijk, overeenkomstig artikel 11 §1, van voormeld decreet, verzuimd te hebben aan het beschermd monument of aan een in een beschermd stads- of dorpsgezicht gelegen onroerend goed de nodige instandhoudings- en onderhoudswerken uit te voeren, het in goede staat te behouden en het niet te ontsieren, te beschadigen of te vernielen

meer bepaald:

- I.1. het landgebouw zijn vroeger dichtgemetselde ramen opnieuw opengemaakt
- I.2. aan deze ramen is de gevel deels heropgemetseld met gebruik van cementmortel (in tegenspraak met het originele materiaalgebruik)
- I.3. de gevel werd gereinigd (methodiek niet gekend)
- I.4. er werden binnenmuren gesloopt

te 9090 Melle in de periode van 01.03.2009 tot 28.05.2009 (OK 6- stuk 361, 385)

J.

Bij inbreuk op artikel 13 §1, 5° van het decreet tot bescherming van monumenten en stads- en dorpsgezichten dd. 3 maart 1976 verzuimd te hebben de voorschriften na te leven aangaande een definitief beschermd monument of definitief beschermd stads- of dorpsgezicht, in casu aan het Kasteel de Bueren of Kasteel van Kwatrecht, met ingebrip van de twee paviljoenen aan de ingang, het toegangshek, de toegangsbruggen, de walgrachten, het wagenhuis met stallen, de ijskelder en de toegangsdreef gelegen te 9090 Melle, Kalverhagestraat nr. 1-3, ten kadaster gekend als Melle, afdeling 1, sectie D nrs. 393, 394d, 391a, 390, 384a, 388, 383, 382b, 389/A, 395c, in eigendom toebehorende aan NV Delvoye Art, met zetel te 9050 Gent, Verbroederingstraat 16, KBO 0479012724 en Delvoye Wim, Maria, Georges, kunstenaar, geboren te Wervik op 14.01.1965, wonende te 9050 Gent, Verbroederingstraat 16.

Namelijk werken te hebben uitgevoerd of handelingen te hebben gesteld zonder de in artikel 11 §4, van voormeld decreet voorgeschreven machtiging of in strijd met bij zodanige machtiging gestelde voorwaarden

meer bepaald: bij proces-verbaal van 28 mei 2009 werd door de bevoegde verbalisant van Inspectie RWO werken zonder de noodzakelijke machtiging vastgesteld in het sinds 1994 beschermde monument, gekend als een aanhorigheid (landgebouw) bij het kasteel van Kwatrecht of anders genaamd het kasteel van Bueren:

- J.1. het landgebouw zijn vroeger dichtgemetselde ramen opnieuw opengemaakt
- J.2. aan deze ramen is de gevel deels heropgemetseld met gebruik van cementmortel (in tegenspraak met het originele materiaalgebruik)
- J.3. de gevel werd gereinigd (methodiek niet gekend)
- J.4. er werden binnenmuren gesloopt

te 9090 Melle in de periode van 01.03.2009 tot 28.05.2009 (OK 6- stuk 361, 385)

PROCEDURE

1. De rechtbank nam inzage van de stukken van de rechtspleging. De beklaagden werden door de raadkamer naar deze rechtbank verwezen bij beschikking van 1 april 2016.

De dagvaardingen werden regelmatig betekend.

Bij de behandeling van de zaak en in de processtukken werd gebruik gemaakt van de Nederlandse taal.

De rechtbank is voor alle feiten bevoegd gelet op hun onderlinge samenhang.

De dagvaarding werd overgeschreven op het hypotheekkantoor van Gent op 10 mei 2017.

De beklaagden werden gedagvaard om te verschijnen op de openbare terechtzitting van 9 mei 2017.

De zaak werd voor behandeling uitgesteld naar de terechtzitting van 10 oktober 2017.

Op 10 oktober 2017 werd de zaak voor behandeling ambtshalve uitgesteld naar de buitengewone openbare terechtzitting van 24 oktober 2017.

2. De rechtbank aanhoorde op de terechtzitting van 24 oktober 2017:

- de vordering van het openbaar ministerie, uitgesproken door J. Ameloot, substituut-procureur des Konings;
- de eerste beklaagde, **DELVOYE ART NV**, in haar middelen van verdediging, vertegenwoordigd door de lasthebber ad hoc, meester Robin Slabbinck, advocaat te 9000 Gent, Kasteellaan 141, die de opschorting van de uitspraak van veroordeling vraagt;
- de tweede beklaagde, **DELVOYE Wim**, in zijn middelen van verdediging, voorgedragen door hemzelf en bijgestaan door meester August Blomme, advocaat te 9000 Gent, Casinoplein 19, en meester Walter Vansteenbrugge, advocaat te 9030 Mariakerke, Durmstraat 29;
- het negatief advies van het openbaar ministerie over de gevraagde opschorting van de uitspraak van veroordeling.

3. De verjaring van de strafvordering is op heden niet ingetreden.

STRAFRECHTELIJK

Feiten

4. De tweede beklaagde, Wim Delvoye, is een gerenommeerd Belgisch kunstenaar met een internationale bekendheid en uitstraling. De eerste beklaagde, NV Delvoye Art, is een vennootschap waarvan de tweede beklaagde bestuurder is. De vennootschap heeft onder meer tot doel het uitbaten van een kunstgalerij in de ruime zin van het woord, het promoten van kunst en cultuur en het aan- en verkopen van kunstwerken.

5. In mei 2008 kopen de eerste en de tweede beklaagde een kasteel met bijhorend domein aan, gekend onder de benaming "Ter Bueren" in Melle. Het domein is tot dan toe in privé-eigendom van het echtpaar de Hemptinne. Bedoeling is er het kasteel, het park en de bijzondere wateromsluiting te herstellen en het domein in te richten als een kunstenpark waar de beelden van de tweede beklaagde een plaats kunnen krijgen. Het kasteel en het kasteelpark verkeren op dat ogenblik in een verwaarloosde toestand.

Volgens het gewestplan Gentse en Kanaalzone is het kasteelpark gelegen deels in parkgebied, deels in landschappelijk waardevol agrarisch gebied. Het kasteel zelf, met inbegrip van de 2 paviljoenen aan de ingang, het toegangshek, de walgrachten, het wagenhuis met de stallen, de ijskelder én de toegangsreef, is beschermd bij M.B. van 9 november 1994.

Met oog op de renovatie en de inrichting tot sculpturentuin wordt door de beklaagden, in de hoedanigheid van hun raadsman, op regelmatige basis overleg gepleegd met de gemeente Melle en de verschillende betrokken overheidsinstanties, waaronder het Agentschap Natuur en Bos, over welke stappen dienen ondernomen te worden, welke vergunningen moeten worden aangevraagd en wat de totale visie van de kunstenaar op het project is.

Een eerste stap in de opwaardering van het domein is, volgens de tweede beklagde, de aanpak van de walgrachten die zijn dichtgeslibd. De beklaagden gaan er van uit dat de ruiming van het slib moet beschouwd worden als gewone onderhoudswerken waarvoor geen vergunning vereist is. Er wordt opdracht gegeven tot het ruimen van het slib.

6. Op 22 augustus 2008 ontvangt de lokale politie de oproep om ter plaatse te komen naar het terrein van het kasteel Ter Bueren waar werken aan de gang zouden zijn waarvoor er geen vergunningen zijn afgeleverd. Het zou gaan om het uitgraven en breder maken van de kasteelgrachten waarbij het slib op de grasbodem van het kasteeldomein zou zijn gestort evenals het rooien van een twintigtal hoogstammige bomen op de binnenzijde van de wal.

De politie gaat dezelfde dag nog ter plaatse waar de burgemeester van Melle, de heer Rudy De Mol, en de heer Mark Ysewyn van het Agentschap Natuur en Bos evenals de tweede beklagde en zijn raadsman, Meester August Blomme, de interventiepolitie opwachten. De politionele tussenkomst is gevraagd op gezamenlijk verzoek van de burgemeester en Meester Blomme om de plaatsgesteldheid en de aard van de vastgestelde inbreuken te verifiëren.

Er zijn op dat ogenblik geen werken aan de gang. Wel kan de politie vaststellen dat er drie werktuigen op de weide naar het parkgebied staan, twee rupskranen en een tractor en dat er slib ligt gestort op het domein waardoor reliëfwijzigingen zijn ontstaan. Op sommige plaatsen is de wal 60 à 70 cm uitgegraven en ca 1 meter verbreed. Een twintigtal bomen liggen her en der in het park geveld. Er is nergens een bouwaanvraag of -vergunning aangeplakt. Een fotodossier wordt opgesteld. De tweede beklagde stelt ten aanzien van de politiediensten dat er inderdaad werken worden uitgevoerd maar dat hij meent dat voor deze werken geen vergunning vereist is nu het enkel gaat om onderhoudswerken en er daarbij slechts occasioneel een boom werd geveld. Hij is niet van plan de werken te staken.

Door het Agentschap Natuur en Bos wordt mondeling een stakingsbevel opgelegd. De politie geeft daarop het bevel om de werken stop te zetten. De tweede beklagde wordt hiervan in kennis gesteld, het bevel wordt aangeplakt aan de hoofdingang van het kasteel en in de brievenbus gestoken nu de tweede beklagde weigert te tekenen voor ontvangst. Het werkmateriaal, waaronder een tractor en twee rupskranen, wordt in beslag gesteld en verzegeld met politielint.

7. Drie dagen later, op 25 augustus 2008, komt de politie opnieuw ter plaatse, samen met het Agentschap Natuur en Bos. Ook de raadsman van de tweede beklagde, de tweede beklagde zelf en de burgemeester van de gemeente Melle zijn ter plaatse. Daarbij stelt de politie

vooreerst vast dat de zegels verbroken zijn en dat de werken werden hervat. De aanwezige werknemers van de NV Delporte worden op de hoogte gebracht van het strafbare karakter van de zegelverbreking. Zij wensen op dat ogenblik geen verklaring af te leggen. De zegelverbreking, zo blijkt naderhand, is niet intentioneel gebeurd door de werknemers van de NV Delporte. Na contactname met de bevoegde parketmagistraat blijkt dat de inbeslagname nooit aan de parketmagistraat werd gemeld en dus nooit werd bevolen. Er is geen juridische inbeslagname. De parketmagistraat verzoekt enkel dat het rollend materiaal wordt verwijderd van het terrein.

Het Agentschap Natuur en Bos, in de persoon van Rudy De Mol en Mark Ysewyn, stelt op dat ogenblik vast dat er volgens hen sprake is van uitvoering van niet vergunde werken, namelijk het ruimen, uitdiepen en verbreden van de walgracht over een lengte van 370 meter. Hierdoor zouden de aanwezige watergebonden flora, fauna en bodemorganismen in het uitgegraven gedeelte verwijderd en vernietigd zijn. Ook het wortelgestel van de bomen en struiken zou zijn vernietigd, dan wel beschadigd. Onder het gestorte slib zijn volgens Natuur en Bos de vegetaties verdwenen en langs het traject zijn tientallen bomen gerooid. Daarnaast wordt vastgesteld dat een oppervlakte van ca. 2 are is ontbost, bestaande uit hoofdzakelijk haagbeuken, essen en lijsterbessen. Vastgesteld wordt dat niet-inheemse planten, zijnde lavendel, zijn aangeplant. Ook de bosweg is verbreed met beschadiging van de bodem, de strooisel- en de kruidlaag. Een proces-verbaal wordt opgesteld en een motorzaag wordt in beslag genomen.

8. Op 25 augustus 2008 wordt de tweede beklaagde politieel verhoord over de feiten. Hij stelt dat hij samen met zijn architect aan het nagaan is hoe het domein kan beveiligd worden tegen inbraken, wat noodzakelijk is voor de verzekeringen. Intussen wensen zij al te starten met onderhoudswerken, waaronder het reinigen van de grachten. Van zijn architect had hij vernomen dat deze werken niet-vergunningsplichtig zijn. Intussen is zo'n 500m gracht schoongemaakt. Langs de gracht stonden oude en zelfs dode bomen, deze zijn, waar nodig voor het reinigen van de grachten, verwijderd. Het overgrote deel waren jonge berken. Over het verbreken van de zegels stelt hij dat hij zelf telefonisch de aannemer heeft gezegd dat alles ging opgelost zijn tegen 10u00.

9. Op 27 augustus 2008 wordt het mondelinge stakingsbevel van het Agentschap Natuur en Bos schriftelijk bekrachtigd.

Dezelfde dag wordt ook de aannemer van de ruimingswerken verhoord, de heer Wim Delporte. Hij stelt dat de verbreking van de zegels berust op een misverstand. Verder stelt hij dat hij niet op de hoogte was van het gegeven dat er voor het ruimen van het slib een vergunning nodig was nu dit op privédomein was.

Denis Van Impe, architect van de beklaagden, stelt in een latere verklaring dat hij de beklaagden inderdaad meedeelde dat hij had samen gezeten met de gemeentediensten en

dat men alvast enthousiast was over het baggeren, voor zover dit onder goedkeuring en toezicht van de bevoegde diensten zou gebeuren.

10. Op 9 september 2008 neemt het Agentschap Natuur en Bos een herstellvordering waarbij verschillende maatregelen dienen te worden uitgevoerd volgens een strikt tijdsplan. De herstellvordering wordt bij proces-verbaal van 12 september 2008 betekend aan de tweede beklagde en aan de aannemer Wim Delporte.

11. De raadsman van de beklagden, Meester August Blomme, volgt voor de beklagden het dossier verder op met de gemeente en de bevoegde instanties. Om uit de impasse te geraken worden klaarblijkelijk door de beklagden stappen ondernomen om het te ruimen slib te laten onderzoeken. Uit deze onderzoeken blijkt dat het slib niet is aangetast. Er zou ook voldoende water kunnen worden bekomen in de grachten. Meester Blomme dringt aan op een constructieve houding bij de betrokken overheidsdiensten voor wat betreft het ruimen van het slib in een brief van 24 oktober 2008, gericht aan mevrouw de Hemptinne van het Agentschap Natuur en Bos:

"In bovenvermelde zaak stellen er zich problemen m.b.t. de toelating om de grachten te reinigen.

In bijlage bezorg ik U het dossier dat werd overgemaakt aan de Gemeentediensten om een vergunning te bekomen.

Dit werd geweigerd op de bewering dat een natuurvergunning moet aangevraagd worden.

Evenwel is een natuurvergunning m.i. niet nodig voor het onderhoud van de grachten.

Mijn cliënt wenst in eerste instantie de grachten te reinigen en op de eerste vergadering werd de afspraak gemaakt dat hiervoor vooraf een slibonderzoek moest gebeuren en navraag of er garantie bestond dat de grachten wel voldoende water zouden omvatten.

Mijn cliënt heeft het onderzoek laten gebeuren en het slib is niet aangetast.

Evenzeer bestaat de garantie dat er voldoende water kan bekomen worden in de grachten.

Het moet toch mogelijk zijn dat mijn cliënt de toelating krijgt om het slib uit de gracht te verwijderen zonder dat dit moet afgevoerd worden.

Wanneer mijn cliënt in de administratieve molen terecht komt en hierbij van het kastje naar de muur wordt gestuurd is de realisatie een quasi onbegonnen werk dit

niettegenstaande de afspraak werd gemaakt dat éénieder op constructieve wijze zou meewerken.

Aan de zijde van de gemeente is er geen bezwaar voor deze werken en desgevallend kan dit gebeuren onder toezicht.

Tenslotte is het voor mij onbegrijpelijk dat de heer DE MOL nog kan en mag tussenkomen in dit dossier nu ik over geschriften beschik waarin hij stelt dat hij de geplande realisatie zal dwarsbomen.

De heer DE MOL treedt aldus buiten zijn bevoegdheid en zijn neutraliteit is niet langer gewaarborgd. [...]"

12. Er wordt door het Agentschap Natuur en Bos geen navolgend proces-verbaal opgesteld over de gezamenlijke besprekingen, de labo-onderzoeken naar het slib en de waterwerking in de grachten. Wel wordt de heer Rudy De Mol van het onderzoek afgehaald.

13. Op 25 november 2008 gaat de politie, op vordering van de procureur, over tot verhoor van de tweede beklaagde over het naleven van de herstelvordering. De tweede beklaagde verklaart dat hij kennis heeft van de herstelvordering en dat hij kennis neemt van het feit dat hij strafrechtelijk kan vervolgd worden indien hij de vordering niet naleeft. Hij verklaart dat er intussen reeds constructieve gesprekken met de bevoegde instanties aan de gang zijn en dat deze positief verlopen. Hij stelt verder de subjectieve vaststellingen die gedaan werden door Natuur en Bos te betwisten en verklaart dat er intussen reeds herstellingswerken plaatsvinden.

14. Op 22 december 2008 wordt nazicht gedaan of het bevel tot stopzetting wordt nageleefd. Dat blijkt het geval te zijn. Er zijn geen nieuwe werken meer uitgevoerd en aan de toegangen van het domein hangt een "Aanvraag natuurkundige vergunning" aangeplakt.

15. Op 13 januari 2009 wordt aan de tweede beklaagde en zijn vennootschap een natuurvergunning verleend inzake het onderhoud van grachten in het parkgebied. Het verwijderen van het slib in de walgrachten en het uitspreiden ervan op de naburige landbouwzone wordt vergund onder bepaalde voorwaarden.

16. Op 25 mei 2009 stelt de politie vast dat slib wordt uitgevoerd in het parkgebied. De werken worden opnieuw stopgezet.

17. Op 28 mei 2009 wordt in opdracht van de procureur des Konings nagegaan door het Agentschap Natuur en Bos of de herstelvordering wordt nageleefd en of de voorwaarden waaronder de vergunning is afgeleverd, worden nageleefd. Eén en ander zou volgens de milieu-inspecteurs niet zo zijn. Met betrekking tot de herstelvordering wordt vastgesteld dat volgende punten niet in orde zijn gebracht: het weghalen van de niet streekeigen beplanting,

het afvoeren van de specie, het bij snoeien van bomen en struiken, de heraanplanting van bomen en het herstel van het profiel van de walgracht. Ook worden nieuwe inbreuken vastgesteld: er is bijkomend slib gestort op diverse locaties met vernietiging/beschadiging van vegetatie, de binnenvoer is plaatselijk afgegraven en een vijvertje in het bos is geruimd. Voor deze werken was er geen vergunning aangevraagd of afgeleverd.

Wat betreft het slibstorten vermeldt het proces-verbaal dat de nieuwe slibstorting op "locatie 4" abusievelijk gebeurd is op aanwijzing van de lokale politie PZ Rhode & Schelde maar dat de vergissing nadien werd gecorrigeerd. Het proces-verbaal vermeldt niet wanneer en hoe deze correctie gebeurde. Het proces-verbaal bevat een beperkt fotodossier.

Nog op 28 mei 2009 worden er ook stedenbouwkundige inbreuken vastgesteld door de Inspectie RWO, die klaarblijkelijk dezelfde dag eveneens naar het kasteel is gekomen om nazicht te doen. In de orangerie zijn er eerder dichtgemetselde ramen opengemaakt. De gevel aan deze ramen zou op een onjuiste manier terug zijn opgemetseld, de gevel is gereinigd en er zijn binnenmuren gesloopt. Dit zonder dat hiervoor een machtiging of vergunning is aangevraagd. Een fotodossier wordt aan het proces-verbaal gevoegd. De werken worden stilgelegd.

Er wordt diezelfde dag een nieuwe herstellenvordering genomen waarbij tegen eind december 2009 een hele reeks maatregelen wordt opgelegd onder verbeurte van een dwangsom van 100 euro per dag.

Wanneer de tweede beklaagde hier later over wordt verhoord stelt hij, in een schriftelijke verklaring, dat hij enkel de bedoeling had het gebouw in zijn oorspronkelijke staat te herstellen. Door het stakingsbevel staat nu alles te verkommeren en hij beschouwt dit als een disproportionele maatregel. In de daaropvolgende herstellenvordering van 2 september 2009 van de dienst stedenbouw blijkt dat de beklaagden verweten wordt het gebouw "te hebben ontsierd, te hebben beschadigd of te hebben vernield". De opengemaakte ramen dienen weer te worden dichtgemaakt, cementmortel dient weer te worden verwijderd, het schrijnwerk moet worden aangepast en de gevel moet opnieuw in zijn oorspronkelijke kleur gesteld worden.

18. De tweede beklaagde wordt op 16 juli 2009 in opdracht van de procureur verhoord over de niet-naleving van de herstellemaatregelen opgelegd door het Agentschap Natuur en Bos. De tweede beklaagde stelt dat het Agentschap Natuur en Bos niet naar de geest van de wet handelt, maar slechts naar de letter van de wet en dat de wet misbruikt wordt in een georganiseerde uitrookcampagne met als doel zijn domein voor een prikje over te kopen. Hij vermoedt persoonlijke wraakacties van inspecteurs van Natuur en Bos en wijst er op dat hij geen enkele schade aanricht op het domein en er een mooi park van wil maken. Hij wijst er op dat de vorige bewoners ook bomen gekapt hebben en dat er toen nooit werd opgetreden en nu wel. Doordat het Agentschap om de haverklap de werken laat stil leggen kan hij de

deadline van de herstelmaatregelen niet halen. Hij kan niet graven en planten tegelijkertijd. De ambtenaren misbruiken volgens hem hun macht.

In een eerder verhoor diezelfde dag stelt hij dat hij zijn medewerking verleent maar dat de vaststellers buitenproportioneel vaststellingen komen doen, met dagelijkse controles per helikopter. Hij stelt dat het Agentschap Natuur en Bos wil dat hij duurdere aannemers de werken laat uitvoeren, wat hij niet wil.

19. Op 31 juli 2009 volgen wederom nieuwe vaststellingen van het Agentschap voor Natuur en Bos. Een poel, die in verbinding staat met de walgrachten is kort voordien geruimd. Het ruimingslib werd rond de poel ter plaatse uitgespreid. Krulwilgen met ingegroeide objecten werden aan de walgracht aangeplant en de bosgracht aansluitend op de eerder uitgegraven bosvijver werd opnieuw uitgegraven waarbij de ruimingspecie in grote hopen ter plaatse werd gestort. Een nieuw stakingsbevel wordt opgelegd. Een nieuwe herstelmaatregel wordt opgelegd.

Het ruimingslib moet weggewerkt worden tegen 15 september 2009.

20. Bij nazicht op 19 oktober 2009, in opdracht van de procureur, stellen de inspecteurs van het Agentschap Natuur en Bos vast dat dit niet gebeurd is. Op dat ogenblik worden ook nieuwe vaststellingen verricht. Er wordt opnieuw slib verwijderd, deze keer uit de gracht van het kasteel door middel van graafwerktuigen. Het slib wordt afgevoerd met een tractor met aanhangwagen. Ook deze werken zijn volgens het Agentschap Natuur en Bos niet conform de verleende vergunning gezien er heel veel slib op het domein is gestort, er is een vermenging van aarde en slib en er is een ophoging gebeurd. De werken worden weerom stilgelegd.

Op 13 november 2009 wordt de aannemer die de ruimingswerken heeft uitgevoerd, de heer Dries Adriaen, verhoord. Over de vereiste werkwijze van het Agentschap Natuur en Bos stelt hij het volgende:

"Hetgeen er voorgesteld wordt, namelijk het slib afvoeren via de openbare weg naar een andere locatie, is onmogelijk haalbaar. De toegangsweg is te smal om er met zwaar materiaal over te rijden gedurende een langere periode. De hoeveelheid slib per vracht is dan ook te klein om dit te doen. Het openbaar domein zou er teveel schade van ondervinden en bevuild worden. Dit is enkel te doen als het slib opgedroogd is."

21. Op 28 november 2009 wordt de tweede beklagde verhoord. Hij stelt dat er vergaderingen geweest zijn met alle instanties om de misverstanden weg te werken. Hij beweert dat de heer Van Den Abeele van het Agentschap Natuur en Bos hem zoekt en tegenwerkt. Volgens hem worden de werken steeds stilgelegd omdat hij met een aannemer van zijn eigen keuze werkt en niet met één aangeduid door de heer Van Den Abeele.

22. Op 2 april 2010 ontvangt de politie de telefonische melding vanwege Thomas Defoort, provinciaal directeur van het Agentschap Natuur en Bos, dat er een grote hoop perceelsvreemde grond opgestapeld ligt naast een brug op het domein. Ook zijn een viertal bomen geveld. Hij verzoekt de politie ter plaatse te gaan. Op verzoek van de politie komt ook Johan Denys, natuurinspecteur van het Agentschap Natuur en Bos, ter plaatse en stelt proces-verbaal op. Het blijkt niet om perceelsvreemde grond te gaan, maar om uitgedroogd perceelseigen slib.

23. Op 20 april 2010 contacteert de heer Frank Everaert van het Agentschap Natuur en Bos de politie Rhode & Schelde gezien er volgens hem slib, afkomstig van het kasteel "Ter Bueren", zou zijn afgevoerd naar een werf in Wetteren om dan opnieuw te zijn vervoerd naar de percelen gelegen in de directe omgeving van het kasteel. Er wordt afgesproken om samen met de heer Everaert ter plaatse te gaan. Ter plaatse verneemt de politie van de heer Lansen Vermeir wiens firma instaat voor de werken, dat de aarde bestaat uit een hoop gezeefd slib dat afkomstig is van het kasteel Ter Bueren. Het slib werd in Wetteren eerst gezeefd. Het zal worden uitgevoerd conform de verleende vergunning.

Op kantschrift van de procureur des konings wordt de heer Lansen Vermeir officieel verhoord. Hij bevestigt zijn eerdere verklaring dat het om perceelseigen grond gaat die eerst werd gezeefd. De rittenbladen zijn ofwel aan de gemeente ofwel aan Frank Everaert bezorgd.

24. Op 27 mei 2010 wordt door het Agentschap Natuur en Bos nazicht gedaan van eerder opgelegde herstelwerkzaamheden. Er was getracht een datum voor het nazicht met de tweede beklagde af te spreken, maar dit was niet gelukt. Het Agentschap Natuur en Bos neemt aanstoot aan het gegeven dat het kasteeldomein door middel van een hangslot op de kasteelpoort is afgesloten op het moment dat zij tot controle willen overgaan. Via de buurtweg en een voetweg die de zuidoostkant van het park begrenst, dringen de milieu-inspecteurs het domein binnen. De herstelmaatregelen, waaronder het wegvoeren van slib, het verwijderen van niet-inheemse planten, het aanplanten van 12 oude variëteiten appelbomen, etc, blijken niet te zijn uitgevoerd. Wel wordt vastgesteld dat het slib van de "locatie 1" is verwijderd.

25. Op 1 december 2010 begeeft de inspectie stedenbouw zich, na een mondelinge klacht te hebben ontvangen, opnieuw naar het domein Kasteel Ter Bueren. De inspecteur stelt proces-verbaal op voor het stockeren van 1.500-1.800 kubieke meter grond in een mogelijks overstromingsgevoelig gebied. Het terrein wordt evenwel niet betreden, de vaststellingen worden gedaan van op de openbare weg. Een nieuw stakingsbevel wordt aangeplakt.

Ter plaatse stelt de inspecteur stedenbouw ook vast dat er over een lengte van 35m steenkorven zijn aangebracht in de walgracht. Het schrijnwerk van het kasteel is vervangen door nieuw schrijnwerk met een afwijkende indeling. Er wordt een tweede proces-verbaal opgesteld. Een stakingsbevel wordt aan de beklagden betekend.

Het opgelegde stakingsbevel wordt bevolen ten aanzien van *“alle werken op het betreffende domein, zelfs indien deze werken op zich niet vergunningsplichtig zijn (zoals bv. schilder- en behangwerken) of zouden worden uitgevoerd overeenkomstig vóór de vaststelling van het misdrijf verleende vergunningen.”*

De beklaagden vechten dit stakingsbevel aan in kort geding waar op 16 maart 2012 door het Hof van Beroep te Gent beslist wordt dat de stedenbouwkundig ingenieur zich schuldig heeft gemaakt aan machtsoverschrijding door de staking te bevelen ten aanzien van *alle* werken op het gehele kasteeldomein.

26. Daags nadien, op 2 december 2010 stelt de inspectie stedenbouw ook vast dat er wijzigingen zijn aangebracht in het reliëf doordat een plateau van ca 1500 m² beton werd gestort om een kunstwerk op te richten. Tegelijk wordt er ook een herstellvordering genomen tot het verwijderen van de op 1 december 2010 vastgestelde stockering van grond. Deze vordering wordt door de beklaagden niet nageleefd.

27. Op 10 februari 2011 informeert de procureur naar de herstellingen die inmiddels zouden moeten zijn aangebracht aan de orangerie. Volgens de stedenbouwkundig inspecteur Vansant is er nog geen definitief herstel. In zijn mail van 9 maart 2011 aan de procureur stelt hij:

“Uit de briefwisseling met de raadsman van de overtreder, blijkt m.i. vooral dat deze laatste de ernst van het door hem gepleegde misdrijf nog steeds niet vat. Klaarblijkelijk meent hij het herstel van de legaliteit te kunnen koppelen aan een gaatje in zijn drukke agenda, wat niet bepaald getuigt van inkeer of een hersteld normbesef.”

28. Op 11 maart 2011 wordt de tweede beklaagde in opdracht van de procureur verhoord. Hij overhandigt verschillende uitgetikte nota's aan de politiediensten in antwoord op de gestelde vragen. Hij stelt daarin de houding van het Agentschap te betreuren en hoopt in dialoog te kunnen treden met de procureur. Hij wijst er in deze brief op dat de staat van het domein ernstig verloederd is en hekelt het feit dat niet eerder is opgetreden. Ook wijst hij er op dat leden van het Agentschap Natuur en Bos zich het domein zowat hadden toegeëigend en nu hij zijn eigendomsrechten claimt, door onder meer de toegang af te sluiten, hij zich geconfronteerd weet met een ware klopjacht van Natuur en Bos. Hij stelt ook dat hun vaststellingen niet juist zijn en dat bij iedere poging tot herstel de werken door het Agentschap worden stilgelegd. Hij wijst er ook op dat het Agentschap Natuur en Bos instructies heeft gegeven aan zijn aannemers. Hij stelt dat er geen perceelsvreemde grond was, dat hij al jaren probeert het afval weg te halen van het domein en dat er bij het reinigen van de grachten hooguit twee bomen zijn geveld. Hij hekelt het gegeven dat de procureur niet ter plaatse wil komen kijken om zelf te zien dat Natuur en Bos liegt. Over het feit dat het park in overstromingsgevoelig gebied zou liggen, stelt hij nog dat dit precies komt omdat de grachten sinds jaren niet naar behoren werken en dat dit exact de reden is waarom hij ze wil reinigen. Hij wil ook de veiligheid van zijn domein verder garanderen nu de vorige bewoners er slachtoffer zijn geweest van een verschrikkelijke homejacking. Ook stelt hij dat hij de grond,

die eerder op de terreinen van het kasteel lag, precies vervoerd heeft naar het kadastraal perceel 461B in opdracht van mevrouw de Hemptinne van het Agentschap Natuur en Bos. Ook Frank Everaert van de gemeente was daarvan op de hoogte. Hij stelt dat alles tot in het kleinste detail wordt geëvalueerd door mensen die veel te dicht bij het domein wonen en daardoor onafhankelijkheid missen. Hij wenst dat hij drie jaar geëvalueerd wordt en geadviseerd wordt door een andere dienst die eventueel minder partijdig zal zijn. Tot slot wijst hij er op dat sinds 1 december 2010 kleinere constructies niet meer vergund moeten worden en wijst hij op de relaxatie van de wet. De steenkorven moeten volgens hem beschouwd worden als dergelijke constructies, die volgens hem ook groen en ecologisch verantwoord zijn.

29. Op 28 maart 2011, bij een niet aangekondigde nacontrole in opdracht van de procureur, blijkt de kasteelpoort afgesloten. Uit het proces-verbaal blijkt niet dat de milieu-inspecteurs de tweede beklaagde hebben gecontacteerd. Zij zijn via een voetweg aan de achterzijde van het kasteel op het domein gekomen. Daar hebben zij de slotgracht overgestoken en hebben vaststellingen gedaan, meer bepaald dat de herstelmaatregelen niet zijn uitgevoerd. Er worden ook nieuwe vaststellingen verricht. Zo blijkt er een nieuwe weg te zijn aangelegd door middel van geotextiel bovenop de aangevoerde en geëgaliseerde sliblaag. Daarop is gravé aangebracht. De werken zijn niet vergund, wat volgens de inspecteur van het Agentschap Natuur en Bos wel diende te gebeuren.

30. Op 12 mei 2011 wordt een vergadering belegd waarop de advocaat van de beklaagden, Meester Bert Roelandts, de administrateur generaal van het Agentschap Natuur en Bos, mevrouw Marleen Evenepoel, een erfgoedconsulente, mevrouw Sofie Van Turtelboom en twee inspecteurs van het Agentschap Natuur en Bos, zijnde Paul Vandenaabeele en Thomas Defoort, aanwezig zijn. De vergadering komt er op instigatie van verschillende kabinetten van ministers, namelijk ministers Muyters, Bourgeois en Schauvliege. De bedoeling is oplossingen te zoeken voor het domein Ter Bueren.

Er worden diverse probleempunten besproken en er wordt gevraagd een masterplan voor te leggen evenals een gezamenlijk plaatsbezoek te organiseren. De erfgoedconsulente stelt dat indien de tweede beklaagde de toegang tot zijn domein weigert, er een bevel tot huiszoeking zal gevraagd worden aan de onderzoeksrechter. Zij drukt de hoop uit deze stap niet te zullen moeten ondernemen.

31. Bij een navolgende controle door de inspectie stedenbouw op 9 september 2011 doen er zich oplopende spanningen voor tussen de inspecteurs en de tweede beklaagde. De inspecteurs dienen klacht in met burgerlijke partijstelling bij de onderzoeksrechter wat uiteindelijk zal uitmonden in een veroordeling van de tweede beklaagde wegens smaad, bedreigingen en diefstal van een legitimatiekaart en camera. De tweede beklaagde pleegde ook smaad en uitte bedreigingen per telefoon aan een politie-inspecteur die een afspraak voor verhoor wou regelen. De tweede beklaagde kreeg voor deze feiten de gunst van de opschorting toegekend door het Hof van Beroep in Gent.

32. Op 16 september 2011 schrijft de raadsman van de beklaagden de procureur des Konings aan met mededeling van het masterplan waar intussen aan gewerkt werd. In deze brief wordt de finale bedoeling van de beklaagden benadrukt, namelijk het kasteelpark dat verloederd en verkommerd was, nieuw leven inblazen en inrichten als kunstenpark met respect voor de bestaande natuurwaarden.

33. Door de beklaagden wordt intussen ook een regularisatieaanvraag ingediend voor de reeds uitgevoerde ingrepen, waaronder de steenkorven, de betonplaat voor de Flat Bed Trailer, het plaatsen van de Twin Towers, de sokkels voor de Twisted Sculptures, de tuinafsluiting en het tuinpad in steenslag. Voor de volgende werken wordt een stedenbouwkundige vergunning aangevraagd: de betonplaat voor de Gothic Tower, een tijdelijke werkbrug, de aanleg van een sculpturenpark. Het Agentschap Natuur en Bos adviseert gedeeltelijk gunstig, namelijk voor de steenkorven langs een deel van de walgrachten, de Twin Towers, de sokkels voor de Twisted Sculptures, de tuinafsluiting, de betonplaat voor de Gothic Tower en de tijdelijke werkbrug. De betonplaat voor de Flat Bed Trailer en de tuinpaden in steenslag worden ongunstig geadviseerd. Over de aanleg van het sculpturenpark wordt niet geadviseerd.

34. Op 7 augustus 2012 vordert de procureur des Konings de onderzoeksrechter met het oog op het uitvoeren van een huiszoeking om na te gaan of bij de herinrichting van het kasteel de nodige vergunningen werden aangevraagd en gerespecteerd. Het mandaat is volgens de procureur noodzakelijk omdat de beklaagde zich "uitermate agressief" opstelt en er vermoedelijk geen toestemming zal gegeven worden om het terrein te betreden.

De onderzoeksrechter neemt op 12 september 2012 een strijdige beschikking voor wat betreft de gevraagde huiszoekingsmandaten, daarbij wijzende op de reeds gedane vaststellingen en op de finaliteit van de gevorderde dwangmaatregelen.

35. Op 21 juni 2013 dient de tweede beklaagde een verzoekschrift in tot het stellen van bijkomende onderzoeksdaden, waaronder het opstellen van een samenvattend proces-verbaal, het reconstrueren van de toestand van het domein "Kasteel de Bueren" van vóór de aankoop door de tweede beklaagde en het verhoren van de ambtenaren van het Agentschap Natuur en Bos, onder meer over hun interventies van vóór de aankoop van het kasteel door de beklaagden.

De onderzoeksrechter wijst het gevraagde af. Hiertegen wordt hoger beroep aangetekend door de tweede beklaagde. De kamer van inbeschuldigingstelling acht het hoger beroep gegrond en de gevraagde onderzoekshandelingen worden alsnog uitgevoerd.

In zijn arrest van 24 september 2013 wijst de kamer van inbeschuldigingstelling op het volgende:

“Verder acht het hof, kamer van inbeschuldigingstelling, ter waarborging dat het gerechtelijk onderzoek zowel à charge als à décharge wordt gevoerd, het noodzakelijk dat ook de toestand van het domein ‘Kasteel de Bueren’ voorafgaand aan de eigendomsverkrijging in mei 2008 door verzoeker duidelijk in kaart wordt gebracht. Weliswaar bevindt zich een beperkt aantal foto’s in het dossier, doch deze schaarse elementen geven een onduidelijk beeld zowel in tijd als naar ruimte wat betreft de algemene staat van onderhoud van het domein, het terrein, de gebouwen en de waterhuishouding en dito onderhoudsverplichtingen gedurende de verschillende opeenvolgende jaren sedert de bescherming van dit domein in 1994.

Het in kaart brengen van de toestand voorafgaand aan de eigendomsverkrijging van verzoeker is relevant om de vaststellingen en de daaruit afgeleide gevolgstrekkingen door de inspecteurs van de verschillende agentschappen als schuldaanwijzing op zijn toerekenbaarheid en ernst tegenover het ingebracht verweer betreffende een bestaande niet onmiddellijk te remediëren slechte onderhoudstoestand te kunnen toetsen.

De onderzoeksopdracht in deze zaak beoogt in volle onafhankelijkheid alle nuttig en noodzakelijk bewijsmateriaal zowel à charge als à décharge objectief te verzamelen, waarbij de beschuldiging en de verdediging, los van iedere mediadruk en mediabelangstelling op gelijke voet moeten worden behandeld en gelijke kansen moeten krijgen. Dat het in het licht van deze opdracht naar het oordeel van het hof ook noodzakelijk is om de onder de punten 3 en 4 gevraagde bijkomende onderzoekshandelingen te verrichten, daar zij nuttige informatie kunnen verschaffen over de praktische haalbaarheid van de onderhoudsverplichtingen van verzoeker met ingang van de data vooropgesteld in de verschillende tenlasteleggingen. De informatie uit gelijkaardige dossiers betreffende kastelen met slotgracht en omliggende percelen behandeld door de inspecteurs van het Agentschap Natuur en Bos en van het RWO laat toe de normale werkwijze te achterhalen, die voor het onderhoud van dichtgeslibde beschermde waterlopen moet worden gevolgd en wie welke verplichtingen dient op te nemen, al dan niet afhankelijk van het specifiek statuut van deze waterwegen. Deze bijkomende informatie is noodzakelijk voor de verdere waarheidsvinding, alsook om de aanwijzingen voor de aangebrachte beschuldigingen en het hiertegen ingebracht verweer adequaat te kunnen beoordelen.”

De onderzoeksrechter doet verder een beroep op de federale politie voor navolgend onderzoek. Aan de tweede beklagde wordt gevraagd stukken bij te brengen waaruit de situatie vóór aankoop van het kasteel blijkt.

36. Het daaropvolgende onderzoek heeft uitgewezen dat de beklagden bij de aankoop van het kasteel en de omliggende domeinen geïnformeerd waren over het feit dat het kasteeldomein gelegen was deels in natuurgebied, deels in parkgebied en deels in

landschappelijk waardevol agrarisch gebied. De beklagden waren op de hoogte dat ook de bijgebouwen beschermd waren als monument.

37. Verder is gebleken dat vóór de aankoop van het onroerend goed door de beklagden, het kasteel en het domein inderdaad in een staat van zeer ernstige verwaarlozing verkeerden. Enkel de hoogst noodzakelijke herstellingswerken werden door de vorige eigenaars uitgevoerd. Een grondige renovatie is nooit gebeurd. De kasteelgrachten zijn voordien het laatst schoongemaakt in het jaar 1952. De dichtgemetselde ramen in de orangerie zijn destijds dichtgemaakt omdat de orangerie toen gebruikt werd als stal voor de koeien. De politie verzamelt foto's en stukken met betrekking tot de toestand van het kasteel van voor de aankoop door de beklagden. De vorige eigenaars, de heer en mevrouw de Hemptinne, worden verhoord evenals de bureu. Allen bevestigen dat de situatie op het kasteeldomein een ernstige verloedering betrof waar enkel nog de hoogstnodige ingrepen werden uitgevoerd.

38. Op verzoek van de tweede beklagde gaat de onderzoeksrechter op 20 november 2014 ter plaatse op het domein van het kasteel, dit in aanwezigheid van de leden van de federale politie, de procureur des Konings, de tweede beklagde en zijn raadslieden. Bij de rondgang maakt de tweede beklagde per onderdeel van het domein een beschrijving van de toestand waarin het domein werd aangetroffen, zijn plannen en de staat van uitvoering van deze plannen. Daarbij benadrukt de tweede beklagde dat hij het kasteeldomein in zijn originele staat wil herstellen en er een kunspark wil inrichten. Een actuele fotoreportage wordt aan het dossier gevoegd.

39. De federale politie stelt uiteindelijk vast dat een deel van de uitgevoerde werken, waaronder het terug openen van de dichtgemetselde ramen in de orangerie, werd geregulariseerd. Een ander deel van de inbreuken niet, onder meer omdat geen toegang meer verleend werd tot het domein en de inspectie stedenbouw zodoende geen vaststellingen kon doen. Het slib is gedeeltelijk verwijderd. De andere herstellingsvorderingen zijn niet uitgevoerd.

Uitvoering gevend aan de beslissing van de kamer van inbeschuldigingstelling worden ook alle ambtenaren/inspecteurs van het Agentschap Natuur en Bos en de stedenbouwkundige inspectiedienst verhoord. Elk van hen stelt dat er geen vaststellingen door hun diensten gedaan zijn in de periode voorafgaand aan de aankoop van het domein door de tweede beklagde. Zij menen in alle onafhankelijkheid en objectiviteit hun werk te hebben gedaan en slechts te zijn tussengekomen op verzoek van het gemeentebestuur van Melle. Zij stellen regelmatig onheus te zijn behandeld door de tweede beklagde tijdens hun vaststellingen. Zij wijzen op de gangbare praktijken van regularisatie in dergelijke dossiers, maar kunnen daarvan geen documenten bijbrengen. Ook geven zij geen verdere informatie over de concrete werkwijze bij de opvolging van gelijkaardige domeinen met eenzelfde soort wateromsluiting. Zij beroepen zich ter zake op hun beroepsgeheim. Uit de verklaring van mevrouw Sofie Van Turtelboom, dienst onroerend erfgoed, blijkt verder nog dat haar diensten door het Agentschap Natuur en Bos gecontacteerd werden omtrent mogelijke inbreuken op de erfgoedreglementering.

Beoordeling procedure

A. Omtrent de gevraagde zuivering van partijdige processen-verbaal

40. De beklaagden vragen in conclusies dat het dossier gezuiverd wordt van beweerde partijdige processen-verbaal. Zij zijn de mening toegedaan dat het onderzoek door de inspectiediensten van Natuur en Bos en stedenbouw niet loyaal en niet op een onpartijdige wijze is gevoerd. De beklaagden wijzen op onder meer volgende elementen die volgens hen doen twifelen aan de onpartijdigheid van de inspecteurs:

- de talrijke visitaties op het terrein van de beklaagden zonder toestemming van de beklaagden en zonder machtiging van de politierechter;
- het aantal stakingsbevelen en de disproportionele strekking van de inhoud van de stakingsbevelen;
- het bestaan van een persoonlijk dispuut tussen de tweede beklagde en de heer Rudy De Mol van het Agentschap Natuur en Bos op 25 augustus 2008;
- de verwijdering van het onderzoek van de heer Rudy De Mol naar aanleiding van dit dispuut;
- het niet vermelden van het dispuut tussen de tweede beklagde en de heer De Mol in een proces-verbaal van het Agentschap Natuur en Bos;
- de bewoordingen van de vordering van de procureur tot het instellen van een gerechtelijk onderzoek;
- het gegeven dat de kamer van inbeschuldigingstelling bijkomende onderzoeksdaden heeft bevolen die noodzakelijk werden geacht voor de waarheidsvinding;
- de talrijke verhoren van de tweede beklagde.

41. De beklaagden wijzen er terecht op dat het eerlijke karakter van het proces in het gedrang kan komen wanneer de bewijsgaring in haar geheel is geschied in omstandigheden die doen twifelen aan de betrouwbaarheid van het verkregen bewijs omdat er twijfel bestaat over de onpartijdigheid van de onderzoeker die het onderzoek gevoerd of mede-gevoerd heeft. De vrees voor een partijdige bewijsgaring moet evenwel objectief gerechtvaardigd zijn. Daarvoor is niet vereist dat het bewijs geleverd wordt dat de onderzoeker effectief partijdig heeft gehandeld en geen onderzoek à décharge gevoerd heeft, maar de rechter moet vaststellen dat er objectieve redenen voorhanden zijn die bij de partijen de gewettigde vrees doen ontstaan dat dit het geval geweest is. (cfr. Cass. (2e k.) AR P.13.0428.N, 11 juni 2013, www.cass.be)

De rechtbank stelt vast dat het dossier onderzoeksmatig uiteenvalt in twee onderdelen. Een eerste deel (karton I submap 1) bestaande uit een veelheid aan processen-verbaal opgesteld door de inspectie Natuur en Bos, vaststellingen van de politie Rhode & Schelde en de inspectie stedenbouw. Een tweede deel bestaat uit diverse onderzoeksdaden gesteld in uitvoering van het arrest van de kamer van inbeschuldigingstelling waarbij de focus is gelegd op beeldvorming over de situatie vóór de aankoop van het kasteeldomein door de beklaagden. (karton I submap 2)

De beklaagden viseren het eerste deel van het onderzoek.

42. Studie van het onderzoek toont aan dat er inderdaad elementen aanwezig zijn op basis waarvan de beklaagden redelijkerwijze konden twijfelen aan de onafhankelijkheid en onpartijdigheid bij de inspectiedienst van het Agentschap Natuur en Bos en de inspectiedienst stedenbouw. De rechtbank verwijst hiervoor naar de volgende concrete elementen van het strafdossier die, samengenomen, wijzen op een zekere vooringenomenheid en het bestaan van een tunnelvisie bij deze inspectiediensten waarbij elke aanpassing aan het domein Ter Bueren door de beklaagden meteen als een verdachte situatie werd beschouwd. De rechtbank overloopt:

- de feitelijke vaststelling dat vóór de aankoop van het kasteeldomein door de beklaagden er geen enkel proces-verbaal is opgesteld over de verloederde situatie op het terrein, over de toestand van de walgrachten en de bouwvalligheid van het kasteel, hoewel deze allen zeer problematisch waren;
- de feitelijke vaststelling dat meteen na de aankoop van het kasteeldomein (en zelfs vóór het verlijden van de notariële akte) door de beklaagden er controles door het Agentschap Natuur en Bos zijn uitgevoerd;
- de feitelijke vaststelling dat in de periode van 22 augustus 2008 tot 9 september 2011 het Agentschap Natuur en Bos niet minder dan 13 controles ter plaatse uitvoerde;
- de daaruit af te leiden discrepantie tussen het totaal gebrek aan controles vóór de aankoop van het kasteeldomein door de beklaagden en de controlefrequentie in de periode nadien;
- de feitelijke vaststelling dat telkens meteen een stakingsbevel werd opgelegd hoewel de inbreuken betwist werden;
- de feitelijke vaststelling dat de procureur des Konings op 22 augustus 2008 niet werd ingelicht over de inbeslagnames van de machines waaruit een eigengereid optreden van politie en inspectie blijkt;
- de feitelijke vaststelling dat de inspectie stedenbouw op hetzelfde ogenblik overging tot controle als het Agentschap Natuur en Bos wat minstens de indruk doet ontstaan dat het Agentschap Natuur en Bos aanstuurde op bijkomende controles;
- de verklaring van mevrouw Sofie Van Turtelboom van de dienst onroerend erfgoed die stelde dat haar diensten door het Agentschap Natuur en Bos werden verwittigd van mogelijke inbreuken inzake bescherming onroerend erfgoed, dat dit opnieuw minstens de indruk doet ontstaan dat het Agentschap Natuur en Bos aanstuurde op bijkomende controles;
- de feitelijke vaststelling dat de heer Rudy De Mol van het Agentschap Natuur en Bos van het onderzoek werd afgehaald door zijn oversten omwille van problemen inzake partijdigheid/onpartijdigheid;
- de feitelijke vaststelling dat van het dispuut tussen de heer Rudy De Mol en de tweede beklaagde op 25 augustus 2008 geen proces-verbaal werd opgesteld en dat deze informatie bijgevolg niet aan de procureur des konings lopende het opsporingsonderzoek werd meegedeeld;

- de feitelijke vaststelling dat geen enkel navolgend proces-verbaal inzake de slibruiming melding maakt van de labo-onderzoeken en wateronderzoeken uitgevoerd op kosten van de beklaagden die wezen op *schoon* slib;
- de vaststelling dat de beeldvorming weergegeven in de processen-verbaal van zowel het Agentschap Natuur en Bos als van de inspectie stedenbouw slechts fragmentarisch is wat blijkt uit de vergelijking van het fotomateriaal gevoegd in deze processen-verbaal en het fotomateriaal verzameld en gemaakt in het tweede deel van het onderzoek;
- het totaal gebrek aan informatie in de processen-verbaal van deze inspectiediensten over de algemene verloederde toestand van het kasteel en kasteeldomein, in het bijzonder wat betreft de bijzondere waterwerking van de grachten;
- de feitelijke vaststelling dat het hof van beroep, zetelend in kort geding, in zijn arrest van 16 maart 2012 de inhoud van de voormelde stakingsbevelen omschreef als "machtsoverschrijding" van de inspectiedienst;
- de expliciete bewoordingen van de kamer van inbeschuldigingstelling in zijn arrest van 24 september 2013 waarin, op verzoek van de beklaagden, bijkomend onderzoek bevolen werd daarbij expliciet wijzende op het belang van een onafhankelijk onderzoek à charge en à décharge.

Voormelde vaststellingen nopen de rechtbank tot het besluit dat er objectieve redenen zijn die bij de beklaagden de gewettigde vrees hebben doen ontstaan dat de inspectiediensten Natuur en Bos en stedenbouw partijdig hebben gehandeld. Het in de processen-verbaal geschetste beeld van het terrein en de impact van de geviseerde handelingen was onvolledig en gekleurd en gaf geen neutrale voorstelling van de realiteit.

43. Conform het door de beklaagden aangehaalde cassatiearrest en art. 132 Vt. Sv., dient de rechtbank evenwel nog nader te onderzoeken of het onderzoek – in zijn geheel – het recht op een eerlijk proces van de beklaagden heeft aangetast.

De rechtbank is van oordeel dat dit niet het geval is. De tussenkomst van de onderzoeksrechter en de kamer van inbeschuldigingstelling is in deze een baken geweest die het onderzoek opnieuw in evenwicht heeft gebracht. Het tweede deel van het onderzoek, onder leiding van de onderzoeksrechter, is toebedeeld aan een andere politiedienst. Er zijn ondervragingen en onderzoeken gevoerd naar de vooraf bestaande (verloederde) toestand en de werking van de waterpartijen/grachtensysteem en er is een tegensprekelijke plaatsopneming gebeurd in aanwezigheid van de onderzoeksrechter, de procureur en de beklaagden. De situatie is globaal gezien, dankzij de tussenkomst van de kamer van inbeschuldigingstelling, uiteindelijk zowel à charge als à décharge in beeld gebracht door de onderzoeksrechter en de federale politie.

Dit neemt niet weg dat de rechtbank, bij de verdere beoordeling telkenmale de impact van het hiervoor gestelde op de bewijswaarde van deze processen-verbaal, in rekening zal brengen.

B. Omtrent de ontvankelijkheid van de strafvordering: redelijke termijn

44. De beklaagden werpen in conclusies op dat de redelijke termijn is overschreden in die mate dat de rechten van verdediging erdoor zijn geschonden en het recht op een eerlijk proces is aangetast. De onontvankelijkheid van de strafvordering dringt zich volgens de beklaagden op.

45. Overeenkomstig artikel 6.1 E.V.R.M. en art. 14 I.V.B.P.R. heeft eenieder, bij het bepalen van de gegrondheid van een tegen hem ingestelde strafvervolging, recht op een behandeling van zijn zaak binnen een redelijke termijn. De behandeling van een strafzaak mag immers niet onredelijk lang aanslepen. De beklaagde mag niet onredelijk lang in de onzekerheid blijven omtrent de uitspraak en zijn daaraan verbonden lot.

De redelijke termijn gaat in op de dag waarop de betrokkene in beschuldiging wordt gesteld wegens het plegen van een strafbaar feit of wanneer hij wegens enige daad van opsporings- of vooronderzoek onder de dreiging van een strafvervolging leeft, en dit een ernstige weerslag heeft op zijn persoonlijke toestand, met name omdat hij verplicht is geweest bepaalde maatregelen te nemen om zich te verdedigen tegen de beschuldigingen die tegen hem werden ingebracht (o.a. Cass. 4 oktober 1978, *Pas.* 1979, I, 153; Cass. 19 september 1989, Arr. Cass. 1989-90, nr. 41; zie R. Verstraeten, *Handboek strafvordering*, Antwerpen, Maklu, 2007, nr. 1723).

De rechtspraak aanvaardt dan ook dat deze termijn ingaat vanaf de ondervraging van de verdachte, zeker als deze gepaard gaat met een huiszoeking, vanaf de aanhouding van de verdachte of vanaf een inbeslagname. De termijn kan evenwel geen aanvang nemen vóór de datum van het oudste feit dat voorwerp is van de strafvordering (R. Verstraeten, *Handboek Strafvordering*, nr. 1723 en de daar vermelde rechtspraak).

De redelijke termijn eindigt op het ogenblik waarop een einde wordt gemaakt aan de onzekerheid van de beklaagde omtrent de uitspraak in de zaak en zijn daaraan verbonden lot, met name op het ogenblik van de definitieve beslissing over de gegrondheid van de strafvervolging, eventueel in hoger beroep of na cassatie.

Of de redelijke termijn al dan niet overschreden is, dient *in concreto* te worden nagegaan, rekening houdend met de concrete omstandigheden van de zaak.

Het is de rechter ten gronde die er soeverein over oordeelt.

46. De rechtbank stelt vast dat *in casu* de redelijke termijn minstens is beginnen lopen vanaf 25 november 2008, datum waarop de tweede beklaagde expliciet in kennis werd gesteld van het feit dat er tegen hem mogelijks een strafvervolging kon worden ingesteld wegens inbreuken op de milieuwetgeving tijdens zijn verhoor door de politie Rhode & Schelde.

Het opsporingsonderzoek heeft op zich geen periodes van inactiviteit gekend. Integendeel. Het onderzoek is wel stilgevallen op het ogenblik dat de onderzoeksrechter werd gevat. Aan

de periode van inactiviteit is een einde gemaakt nadat de beklaagden zelf om bijkomende onderzoeksdaden hebben gevraagd die zijn gegrond verklaard door de kamer van inbeschuldigingstelling in zijn arrest van 24 september 2013. Het dossier heeft vanaf dan zijn normale voortgang gekend tot medio maart 2015. Het dossier werd uiteindelijk op 1 april 2016 door de raadkamer verwezen, verwijzing die werd bevestigd in het arrest van de kamer van inbeschuldigingstelling van 31 januari 2017.

Het staat zonder meer vast dat de redelijke termijn globaal gezien geschonden is. De beklaagden zijn al te lang in het ongewisse gebleven over de uiteindelijke uitkomst van het tegen hen gevoerde strafonderzoek, dat werd opgestart in 2008.

Gelet evenwel op de specifieke inhoud van de stukken van het strafdossier opgesteld na de tussenkomst van de kamer van inbeschuldigingstelling, oordeelt de rechtbank dat er desalniettemin een redelijke verantwoording bestaat voor de vertraging in de strafvervolgning. Het bijkomend onderzoek heeft elementen opgeleverd die de rechten van verdediging van de beklaagden objectief ten goede zijn gekomen. Deze overschrijding van de redelijke termijn heeft bijgevolg enkel een positieve invloed gehad op de bewijslevering met betrekking tot de feiten en de algehele waarheidsvinding.

De schending van de redelijke termijn heeft uiteindelijk geen negatieve impact gehad op de rechten van verdediging van de beklaagden en op het recht op een eerlijk proces. De schending heeft bijgevolg geen invloed op de ontvankelijkheid van de strafvordering.

Voor zover noodzakelijk, onderzoekt de rechtbank hierna nog of met de overschrijding van de redelijke termijn rekening moet worden gehouden bij de straftoemeting.

C. Omtrent het ne bis in idem-principe – arrest Hof van Beroep Gent van 7 maart 2017

47. De tweede beklaagde voert aan dat de feiten dermate nauw verbonden zijn met de feiten waarvoor hij door het hof van beroep van Gent is veroordeeld bij arrest van 7 maart 2017 dat hij meent dat het gaat om "hetzelfde strafbare feit" en er geen tweede vervolging kan bestaan, minstens dat toepassing moet gemaakt worden van artikel 65, tweede lid Strafwetboek.

48. Artikel 4.1 zevende aanvullend protocol EVRM, zoals uitgelegd door het Europees Hof voor de Rechten van de Mens, houdt in dat een tweede vervolging verboden is wegens identieke feiten of substantieel dezelfde feiten die na een eerste vervolging hebben geleid tot een onherroepelijke beslissing van veroordeling of vrijspraak. Onder identieke of substantieel dezelfde feiten moet worden verstaan een geheel van concrete feitelijke omstandigheden met betrekking tot eenzelfde verdachte welke onlosmakelijk in tijd en ruimte met elkaar verbonden zijn.

De rechter oordeelt onaantastbaar of de feiten die het voorwerp uitmaken van de vervolgingen identiek of substantieel dezelfde zijn. Het Hof gaat evenwel na of de rechter uit de vastgestelde feiten geen gevolgen trekt die daarmee geen verband houden of op grond daarvan niet kunnen worden verantwoord. (Art. 14.7 BUPO; art. 4.1 zevende aanvullend protocol EVRM).

De rechtbank oordeelt dat de feiten van smaad, bedreiging en diefstal, wezenlijk andere misdrijven zijn dan degene waarvoor de tweede beklaagde zich op vandaag dient te verantwoorden. Het opzet bij het plegen van milieu-misdrijven/stedenbouw en het opzet bij het plegen van smaad, bedreiging en diefstal is wezenlijk anders van aard. De concrete context alleen volstaat niet om te stellen dat beide feitenreeksen onlosmakelijk met elkaar zijn verbonden. Het ne bis in idem-beginsel kan geen toepassing vinden.

Voor zover noodzakelijk, onderzoekt de rechtbank hierna nog of toepassing dient gemaakt te worden van artikel 65, lid 2 Strafwetboek.

Beoordeling ten gronde

A. *Betreffende de inbreuken op de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening – tenlasteleggingen A.1.a)1, A.1.a)2 - steenkorven*

49. Onder de tenlasteleggingen A.1.a)1 en A.1.a)2 viseert het openbaar ministerie de plaatsing van steenkorven in de walgracht ten zuidwesten van het kasteel over een afstand van ongeveer 35 meter. De tenlastelegging A.1.a).1 betreft het plegen van het misdrijf in de periode van 1 december 2010 tot 9 september 2011. De tenlastelegging A.1.a).2 betreft de instandhouding na 9 september 2011.

Het openbaar ministerie stelt dat het plaatsen van steenkorven een bouwwerk is dat aan de vergunningsplicht van artikel 4.2.1.1°b VCRO onderworpen is. Er worden luchtfoto's gevoegd aan het dossier waarop een fijne smalle lijn te zien is aan de rand van de kasteelgracht. Deze lijn zou bestaan uit de bewuste steenkorven.

50. Volgens de beklaagden valt het plaatsen van de steenkorven onder de reeks uitzonderingsbepalingen die voorzien zijn in het besluit van 16 juli 2010 van de Vlaamse Regering tot bepaling van de handelingen waarvoor geen stedenbouwkundige vergunning nodig is (hierna genoemd "Vrijstellingsbesluit"). Meer bepaald zijn de beklaagden van oordeel dat de steenkorven te beschouwen zijn als "tuinornamenten", zoals bedoeld in artikel 2.1.10° van het Vrijstellingsbesluit.

Artikel 2.1.10° van het Vrijstellingsbesluit bepaalt dat een omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige handelingen niet nodig is voor:

“de plaatsing van allerhande kleine tuinconstructies zoals tuinornamenten, brievenbussen, barbecues en speeltoestellen”.

In zijn requisitoor betwistte het openbaar ministerie deze stelling verwijzend naar het arrest uitgesproken door het hof van beroep van Gent, zetelend in kort geding, van 16 maart 2012, in de zaak waarin het stakingsbevel tegen het plaatsen van de steenkorven werd aangevochten. In deze zaak werd het volgende beslist:

“Steenkorven die in een omwallingsgracht van een kasteeldomein worden geplaatst om een betonnen muur te vervangen vallen onder de vergunningsverplichting. Zij kunnen niet dienen als sokkels van kunstwerken die als tuinornamenten vrijgesteld zouden zijn van vergunning krachtens art. 2.1, 10° van het besluit van de Vlaamse Regering van 16 juli 2010 tot bepaling van handelingen waarvoor geen stedenbouwkundige vergunning nodig is.”

Het oordeel van het hof van beroep in deze is evenwel niet bindend nu het een uitspraak in kort geding betreft waarbij het hof geen kennis heeft kunnen nemen van het volledige dossier.

51. De rechtbank dient ambtshalve te onderzoeken of de strafbaarstelling bewezen is aan de hand van alle elementen in het strafdossier, waaronder de aard van deze werken en de omvang ervan, dit geplaatst tegen de specifieke context van het kasteeldomein, meer bepaald zijn omvang, historisch beschermd karakter en jarenlange staat van verloedering.

Uit het dossier blijkt dat de steenkorven zijn geplaatst op een plaats waar voordien een slecht onderhouden, afgebrokkelde bakstenen muur de oever van de kasteelgracht markeerde, in het gezichtsveld aan de beide zijanten van het kasteel. De steenkorven begroeien geleidelijk aan met natuurlijke beplanting zodat een natuurlijk groen uitzicht wordt bekomen. De steenkorven zijn tevens bedoeld om als sokkel te dienen voor kunstwerken.

De rechtbank is van oordeel dat de steenkorven te kwalificeren zijn als een kleine tuinconstructie zoals bedoeld in artikel 2.1.10° van het Vrijstellingsbesluit alsook als een afsluiting die vrijgesteld is van vergunningsplicht. De term ‘kleine tuinconstructie’ wordt in artikel 2.1.10° van het Vrijstellingsbesluit niet verder gedefinieerd. Dat de steenkorven, gelet op hun omvang, niet alledaags of gangbaar zijn, is geen reden om hen van het toepassingsgebied van de vrijstelling voor kleine tuinconstructies uit te sluiten. Het Vrijstellingsbesluit legt geen minimum of maximum oppervlakte op. De opsomming van tuinornamenten, brievenbussen, barbecues en speeltoestellen is geenszins limitatief. Gelet op de omvang van het parkdomein (18ha) zijn de steenkorven met een lengte van 35m in voorliggend geval als klein te beschouwen. Zij bevinden zich in de tuin, in de onmiddellijke nabijheid van het kasteel, en zijn ondersteunend voor overgroeïende groene beplanting. Zij dienen tevens als sokkel om kunstwerken op te plaatsen en kwalificeren in die zin gedeeltelijk als tuinornament (hetgeen slechts een voorbeeld is van een kleine tuinconstructie). De steenkorven markeren bovendien de scheiding tussen het grind dat dienst doet als

parkeerplaats en de walgracht dichtbij het kasteel. In die zin dienen de steenkorven ook als afsluiting, hetgeen de beklaagden ook verklaarden op de terechtzitting van 24 oktober 2017.

Gelet op voornoemde van toepassing zijnde vrijstellingen, waren de werken bestaande uit het plaatsen van steenkorven niet vergunningsplichtig. Dit heeft zijn impact op de strafbaarstelling. Aangezien niet bewezen is dat aan één van de constitutieve bestanddelen is voldaan, worden de beklaagden voor de feiten, voorwerp van de tenlasteleggingen A.1.a)1 en A.1.a)2, vrijgesproken.

B. Betreffende de inbreuken op de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening – tenlasteleggingen A.1.b)1 en A.1.b)2 - betonplateau.

52. Onder de tenlasteleggingen A.1.b)1 en A.1.b)2 viseert het openbaar ministerie het gieten van een betonplateau links van het kasteel. De tenlastelegging A.1.b)1 betreft het plegen van het misdrijf, zoals vastgesteld op 9 september 2011. De tenlastelegging A.1.b)2 betreft de instandhouding na 9 september 2011.

Volgens de beklaagden is deze sokkel, voor het kunstwerk "Flat Bed Trailer", te beschouwen als een "tuinornament", zoals bedoeld in artikel 2.1.10° van het Vrijstellingsbesluit. De beklaagden wijzen er op dat het besluit geen maximumafmetingen voorop stelt. Het "lex certa"-beginsel staat er volgens de beklaagden aan in de weg dat de betonnen sokkel als een bouwmisdrijf moet beschouwd worden.

De rechtbank deelt de argumentatie van de beklaagden. De sokkel van een kunstwerk beantwoordt principieel aan wat onder een "tuinornament" moet worden verstaan. Het enige wat *in casu* bijzonder is, zijn de afmetingen van de sokkel in kwestie. Daarbij stelt de rechtbank evenwel vast dat de wet geen afmetingen voorziet, dus ook geen maximaal toegelaten afmetingen. Zelfs al dienen de uitzonderingen van het Vrijstellingsbesluit beperkend geïnterpreteerd te worden, dan nog dienen zij geïnterpreteerd te worden in de concrete feitelijke context waarin het bewuste ornament staat geplaatst. De onmiddellijke omgeving alsook de omvang, aard en ligging van de sokkel spelen een belangrijke rol bij de beoordeling of de sokkel in kwestie nog te beschouwen is als een tuinornament, dan wel een vergunningsplichtig bouwwerk.

Deze feitelijke context betreft *in casu* een kasteeldomein met parkgebied van bijna 18 hectare. De omvang van het te plaatsen kunstwerk en de bijhorende, door de tenlastelegging geïnterpreteerde, betonnen sokkel, zijn zonder meer in evenredigheid met de omgeving en de omvang van het kasteeldomein. De onmiddellijke omgeving verantwoordt een sokkel en een kunstwerk van enige omvang als tuinornament.

De beklaagden waren bijgevolg niet verplicht een vergunning voor de sokkel aan te vragen. Eén van de constitutieve bestanddelen van het misdrijf omschreven in de tenlasteleggingen

A.1.b)1 en A.1.b)2 is niet bewezen zodat de beklaagden voor deze feiten dienen te worden vrijgesproken.

C. Betreffende de inbreuken op de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening – tenlasteleggingen A.2.a)1, A.2.a)2 – vellen van 20 hoogstammige bomen

53. Het openbaar ministerie stelt dat tijdens de slibruimingswerken minimum 20 hoogstammige bomen geveld werden vanop de binnenzijde van de walgracht. De bomen zouden zijn uitgeduwd of afgebroken, niet afgezaagd.

De beklaagden stellen dat het niet is aangetoond dat het zou gaan om hoogstammige bomen in de zin van artikel 4.2.1,3° VCRO. Dit artikel stelt dat enkel het rooien van “*bomen die op een hoogte van één meter boven het maaiveld een stamomtrek van één meter hebben*” vergunningsplichtig zijn. Volgens de beklaagden is niet aangetoond dat de bedoelde bomen een dergelijke omtrek zouden hebben. Het zou *in casu* enkel om jonge berken en dode bomen zijn gegaan.

54. De rechtbank houdt bij de beoordeling van deze feiten rekening met het gegeven dat de vaststellingen gedaan zijn door onder meer de heer Rudy De Mol, die zich later diende terug te trekken uit het onderzoek gezien zijn onpartijdigheid niet meer gegarandeerd was. Des te belangrijker bij de beoordeling is dan ook het fotodossier waarin de vaststellingen van het Agentschap Natuur en Bos bevestiging zouden moeten vinden.

Dit blijkt evenwel niet het geval te zijn.

Uit het proces-verbaal van het Agentschap Natuur en Bos (p101 straf dossier) en uit de bijgevoegde foto's blijkt geenszins dat de bomen, op één meter hoogte boven het maaiveld, een stamomtrek zouden hebben van meer dan 1 meter. Integendeel. De in het proces-verbaal vermelde diameters zijn allen lager, of hoogstens 1 meter. Uit dit proces-verbaal blijkt overigens niet dat gemeten werd ter hoogte van 1 meter boven het maaiveld.

Het openbaar ministerie faalt bijgevolg in zijn bewijslast. De beklaagden moeten worden vrijgesproken van de feiten, voorwerp van de tenlasteleggingen A.2.a)1, A.2.a)2.

D. Betreffende de inbreuken op de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening – tenlasteleggingen A.2.b)1, A.2.b)2 – wijzigen reliëf door afgraven wal en slibstorting op de grasbodem – stockeren grond in een mogelijks overstromingsgevoelig gebied

55. Het openbaar ministerie stelt dat de beklaagden een inbreuk hebben gepleegd op artikel 4.2.1,4° VCRO door het reliëf van de bodem aanzienlijk te hebben gewijzigd, meer bepaald door op het kasteeldomein “Ter Bueren” de wal te hebben afgegraven en breder te hebben

gemaakt en het slib van deze werken te hebben gestort op de grasbodem van het terrein waardoor een verhoging van het maaiveld werd bekomen van meer dan een halve meter.

Daarnaast verwijt het openbaar ministerie de beklagden dat ze 1.500-1.800 kubieke meter slib/grond hebben gestort in een mogelijks overstromingsgevoelig gebied. Volgens het openbaar ministerie is ook deze handeling strijdig met de bepalingen van artikel 4.2.1,4° VCRO gezien voor een dergelijke handeling een vergunning vereist is.

56. Uit het dossier blijkt dat het slib, afkomstig van het afgraven van de walgrachten, eerst werd gedeponeerd op het kasteeldomein zelf en later op een verderop gelegen weide – kadastraal perceel 464B. Het maaiveld kende een daadwerkelijke verhoging, feitelijk gegeven dat door de beklagden niet wordt betwist.

De beklagden argumenteren dat het afgraven van de wallen op zich geen vergunningsplichtige activiteit is nu het enkel gaat om onderhoudswerken. Het slib heeft volgens de beklagden ook slechts “tijdelijk” een verhoging van het maaiveld met zich meegebracht nu het slibvolume uiteindelijk tot ongeveer 1/10de is geslonken door uitloging en uitdroging. De reliëfwijziging kan volgens de beklagden slechts tijdelijk een aanmerkelijke invloed hebben gehad op de reliëfwijziging.

De beklagden stellen verder dat zij het slib verplaatsten naar de geïndiceerde locatie op aanwijzen van een zekere mevrouw de Hemptinne Delphine van het Agentschap Natuur en Bos. Zij handelden bijgevolg op overheidsbevel. Verder voeren zij aan dat het slib er verder in omvang zou zijn geslonken en op een economisch verantwoorde wijze zou kunnen afgevoerd worden. Op de terechtzitting van 24 oktober 2017 haalden de beklagden aan dat zij, gelet op de instructies van mevrouw de Hemptinne in de overtuiging waren dat zij juist handelden. Zij konden zich niet verwachten aan een inbreuk op de stedenbouwkundige regels.

57. De rechtbank oordeelt vooreerst dat het ruimen van grachten door het afgraven van slib en ander vuil onmiskenbaar moet beschouwd worden als onderhoudswerken waarvoor geen vergunning noodzakelijk is. Het doorheen het dossier aangehouden standpunt van het Agentschap Natuur en Bos is onjuist, de ruimingswerken werden ten onrechte meerdere keren stilgelegd.

De rechtbank wijst er in dat verband op dat het kasteeldomein “Ter Bueren” gekenmerkt wordt door het uitzonderlijk karakter van haar walgrachten, gegeven dat onder meer aanleiding heeft gegeven tot de bescherming als monument bij Ministerieel Besluit van 9 november 1994. De waarden werden in dit Ministerieel Besluit namelijk onder meer als volgt omschreven:

“als voorbeeld van een waterkasteel met afzonderlijk omgracht voorhof, opperhof, en neerhof dat als site met complexe samengestelde walgrachten minstens teruggaat tot de

middeleeuwen en waarvan de ouderdom en het belang ook blijken uit de ligging nabij de oude heirweg Gent-Brussel en nabij één van de drie vroegere Scheldeveren te Melle.[...]"

Het is in dat opzicht verwonderlijk te moeten vaststellen dat dit uniek systeem van grachten, beschermd sinds 1994, sinds 1952 nooit meer onderhouden is geworden en dat daartegen nooit is opgetreden door de bevoegde instanties, hoewel uit het dossier blijkt dat zij het terrein en de toestand van de grachten goed moeten hebben gekend.

Uit de diverse fotodossiers in het strafonderzoek blijkt dat de grachten volledig waren dichtgeslibd, dat op diverse plaatsen de grachten zelfs begaanbaar waren en dat er van een bijzondere waterwerking reeds lang geen sprake meer was. Het gebrek aan onderhoud gedurende tientallen jaren had dit eeuwenoud bijzonder ecologisch watersysteem nagenoeg volledig vernietigd.

Bij de beoordeling van het strafbaar karakter van de geïllustreerde gedragingen moet verder opgemerkt worden dat, niettegenstaande de uitdrukkelijke vraag van de kamer van inbeschuldigingstelling in zijn arrest van 24 september 2013 aan het Agentschap Natuur en Bos en het RWO om informatie voor te leggen omtrent de normale werkwijze die moet worden gevolgd voor het onderhoud van dichtgeslibde beschermde waterlopen, deze informatie niet werd overgemaakt. Nochtans is deze rechtbank, samen met de kamer van inbeschuldigingstelling, van oordeel dat deze informatie noodzakelijk is voor de waarheidsvinding alsook om de aanwijzingen voor de aangebrachte beschuldigingen en het hiertegen ingebrachte verweer adequaat te kunnen beoordelen. Het strafdossier laat niet toe een vergelijking te maken van de toestand op het ogenblik van het opstellen van de processen-verbaal met de toestand van deze grachten op het ogenblik van de bescherming.

Uit het dossier blijkt dat de beklaagden zich hebben beperkt tot het onderhouden van de grachten met het oog op het herstel van de bijzondere waterwerking. Zij dienden daartoe het slib uit te graven, als gevolg waarvan de grachten ook breder werden in vergelijking met de toestand vóór de werken. De rechtbank merkt hierbij op dat een gebrekkig onderhoud ontegensprekelijk leidt tot het dichtslibben en dus versmallen van grachten. Wanneer de beklaagden dan hun plicht tot onderhoud ernstig nemen, kan dit hen niet te kwade worden geduid.

De rechtbank kan in dat opzicht aannemen dat het voor de beklaagden onbegrijpelijk was dat zij, handelend als goede huisvaders over dit uniek grachtensysteem uit de middeleeuwen, wanneer zij de grachten het hoogstnoodzakelijke onderhoud willen geven, telkens opnieuw geconfronteerd werden met controles, processen-verbaal en stakingsbevelen. Het Agentschap Natuur en Bos is bij het opstellen van de diverse processen-verbaal en de stakingsbevelen het hoger normdoel van de milieureglementering uit het oog verloren, waaronder één van de basiswaarden, zijnde het herstel van de natuur daar waar deze verloren is gegaan.

De beklaagden hebben zich niet schuldig gemaakt aan enig misdrijf door het slib uit de grachten uit te graven als gevolg waarvan deze breder werden. Met het ruimen van de grachten hebben zij enkel de hoogstnodige onderhoudswerken uitgevoerd om het uniek systeem van walgrachten weer nieuw leven in te blazen.

Voor wat betreft de verhoging van het maaiveld oordeelt de rechtbank dat deze verhoging slechts tijdelijk was nu het slibvolume nog aanzienlijk zou slinken door uitloging en uitdroging en het gestorte slib geen permanente noch aanmerkelijke invloed heeft gehad op het reliëf.

Gelet op al het bovenstaande zijn de feiten, voorwerp van de tenlastelegging A.2.b)1.a) en A.2.b)1.b) niet bewezen.

58. De inspectie stedenbouw heeft op 1 december 2010 proces-verbaal opgesteld omdat de beklaagden grond, afkomstig van het ruimen van slib, hebben gestockeerd in een mogelijks overstromingsgevoelig gebied.

Volgens de overstromingskaart is de weide, gekend als perceel 464B, gelegen in een zone die mogelijks overstroombaar is vanuit de Vuntebeek, volgens de watertoets is de weide gelegen in een zone die mogelijkerwijze overstromingsgevoelig is.

Hiertegenover staat dat de beklaagden stellen dat zij gehandeld hebben volgens de instructies van mevrouw de Hemptinne van het Agentschap Natuur en Bos. De tweede beklagde stelde op de terechtzitting dat hij door deze instructies niet kon weten dat hij het slib uiteindelijk op een verkeerd perceel liet storten. De rechtbank stelt vast dat deze bewering gestaafd wordt door de concrete handelingen van de beklaagden (weghalen slib, zuiveren, transport, verplaatsen), de verklaringen van de heer Lansen Vermeir, de vermeldingen in het navolgend proces-verbaal van het Agentschap Natuur en Bos van 2 april 2010 waaruit de meewerkende houding van de tweede beklagde blijkt evenals de eerdere geschreven verklaringen van de tweede beklagde in het dossier (p295). Uit het dossier blijkt dat de inspecteurs van het Agentschap Natuur en Bos nauwgezet de ruiming van het slib in de gaten hielden, wat de bewering van de beklaagden omtrent de aanwijzingen van Natuur en Bos bij het verplaatsen van het slib ondersteunt. Het openbaar ministerie ontkent dit gegeven ook niet in zijn conclusies, maar stelt louter dat de beklaagden beide wetgevingen dienden na te leven en zich daarover maar dienden te informeren.

Het strafrecht is evenwel een schuldstrafrecht. Indien het opzet ontbreekt, kan er geen straf zijn. De beklaagden dienden te weten, minstens dienden zij te kunnen weten, dat zij strafbare handelingen stelden.

Het feitelijk gegeven dat de beklaagden het slib hebben verplaatst naar een overstromingsgevoelig gebied is, naar het oordeel van de rechtbank, het gevolg van onoverwinnelijke rechtsdwaling in hun hoofde. Zoals de beklaagden op de terechtzitting van 24 oktober 2017 impliciet hebben te kennen gegeven, zijn zij in hun verwachtingen verschalkt

omtrent het strafbaar karakter van het verplaatsen van het slib naar het perceel 464B, op aangeven van het Agentschap Natuur en Bos waardoor deze handelingen hen niet strafrechtelijk kunnen worden verweten.

Dwaling veronderstelt een verkeerd begrip bij de dader omtrent de strafbaarheid van zijn gedraging. Hij heeft zich vergist wat betreft de wederrechtelijkheid van het feit of met betrekking tot de feiten zelf. De rechtsdwaling bestaat in een verkeerde voorstelling van of een misvatting over de toepasselijke rechtsregels. Er is een vergissing omtrent het bestaan of de draagwijdte van het wettelijk voorschrift. De dader weet goed wat hij heeft gedaan of heeft nagelaten, maar hij heeft zich vergist omtrent het verboden of geboden karakter. Het argument van het openbaar ministerie dat de beklaagden geacht worden de wet te kennen is een niet langer vol te houden fictie. Ingevolge de overregulering is het geen onrealistisch gegeven dat de gewone rechtzoekende in en over het recht zou kunnen dwalen. De opmars van het bijzonder strafrecht en de complexiteit, techniciteit, onduidelijkheid en onnauwkeurigheid ervan verhogen het risico op een vergissing omtrent het recht. (cfr. F. VAN VOLSEM, "De onoverwinnelijke rechtsdwaling en de noodtoestand in het bijzonder met betrekking tot milieumisdrijven", *T.M.R.*, 2012/1, 7 e.v.)

Voor de strafrechter is een dwaling van een beklaagde onoverwinnelijk indien uit de omstandigheden kan worden afgeleid dat de beklaagde gehandeld heeft zoals elk redelijk en voorzichtig persoon in dezelfde omstandigheden van tijd en plaats zou hebben gehandeld. (cfr. Cass. 1 oktober 2002, nr. P.01.1006.N, www.cass.be; Cass. 19 mei 1987, *R.W.* 1987-88, met noot R. Verstraeten).

Het abstract criterium van 'de goede huisvader' dient te worden gehanteerd:

Er is vereist dat het gedrag van de burger vrij moet zijn van enige miskennis van het algemeen zorgvuldigheidscriterium: *"dat de rechtsdwaling weliswaar wegens bepaalde omstandigheden als onoverkomelijk kan worden beschouwd, maar zulks alleen het geval is indien uit de omstandigheden kan worden afgeleid dat de persoon gehandeld heeft zoals ieder bedachtzaam en voorzichtig persoon die in dezelfde toestand verkeert zou hebben gedaan"* (Cass. 18.01.1999, *R.C.J.B.* 2000, 725 met noot F. Glansdorff; Cass. 29.11.1976, *Pas.* 1977, 355).

De rechter stelt soeverein de feiten vast waaruit hij een onoverwinnelijke dwaling kan afleiden, maar het Hof van Cassatie oefent controle uit of de feitenrechter uit die feiten wettelijk het bestaan van een rechtvaardigheidsgrond heeft kunnen afleiden.

In casu is de schulduitsluitingsgrond van de onoverwinnelijke dwaling omtrent het recht in hoofde van de beklaagden voorhanden, gelet op de hiernavolgende specifieke omstandigheden van de zaak.

Immers, zoals blijkt uit diverse stukken van het dossier, zijn de beklaagden tegemoetgekomen aan de verzuchtingen van het Agentschap Natuur en Bos, om het geruimde slib niet te laten liggen op de oevers van de walgrachten en hebben zij inspanningen gedaan (materiaal, personeel, filtering, transport) om dit slib verderop te laten uitlogen en uitdrogen. De

beklaagden maken in die zin aannemelijk dat zij zich welwillend hebben opgesteld en hebben gehandeld naar de op dat ogenblik aanwezige autoriteiten, zijnde mevrouw de Hemptinne van het Agentschap Natuur en Bos.

Een normaal zorgvuldig en vooruitziend persoon, burger in een democratische rechtstaat, mag verwachten dat hij, door gevolg te geven aan het verzoek van de ene overheidsinstantie, met name het Agentschap Natuur en Bos, geen inbreuk pleegt op andere regelgeving, *in casu* stedenbouw, zeker niet nu uit het dossier blijkt dat beide diensten nauw contact onderhielden en de toestand van het kasteeldomein en het ruimen van de grachten nauwgezet opvolgden.

Op grond van al het bovenstaande is de rechtbank van oordeel dat de beklaagden geen strafbare handeling verweten kan worden en dat zij dienen vrijgesproken te worden van de feiten, voorwerp van de tenlastelegging A.2.b)2.

E. *Betreffende de inbreuken op de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening – tenlastelegging B – afwerking steenkorven in strijd met het stakingsbevel*

59. De rechtbank verwijst naar wat is uiteengezet onder de besprekingen van de tenlasteleggingen A.1.a).1 en A.1.a).2.

De rechtbank herneemt de aldaar uiteengezette redenen en spreekt de beklaagden vrij voor de feiten voorwerp van de tenlastelegging B.

F. *Betreffende de inbreuken op het Decreet Natuurbehoud – tenlasteleggingen C.1, C.2 en C.3 – storten van slib op weiland en beschadigen van vegetatie*

60. Het openbaar ministerie viseert met deze tenlasteleggingen de strafbare gedragingen gesteld door de beklaagden waarbij ze verboden wijzigingen van kleine landschapselementen en vegetaties hebben uitgevoerd, meer bepaald door op diverse plaatsen het geruimde slib te hebben verwerkt tot een dijk waarbij boomlijken zijn verwerkt als dam tegen het uitgehard slib, het storten van slib tussen 2 aarden dijken en het storten van vers slib tegen de bosrand, dit op 19 oktober 2009.

61. De beklaagden betwisten deze tenlasteleggingen enkel voor zover ze betrekking hebben op de periode van na de natuurvergunning van 13 januari 2009. De tenlasteleggingen C.1, C.2 en C.3 viseren de strafbare handeling gesteld op 19 oktober 2009.

Op 13 januari 2009 werd door de beklaagden een natuurvergunning bekomen voor vegetatiewijzigingen en het ruimen van slib waarbij de volgende vergunningsvoorwaarde werd opgelegd:

"het slib op een geschikte locatie gedeponeed wordt, hierbij wordt de voorkeur gegeven aan een akker in de omgeving in plaats van het daartoe voorziene weiland gezien dit over een vrij waardevolle vegetatie beschikt;"

Volgens de beklaagden stelt deze vergunningsvoorwaarde enkel dat de voorkeur wordt gegeven aan een akker in de onmiddellijke omgeving. Dit is volgens de beklaagden evenwel geen expliciete voorwaarde van de vergunning. Het begrip "voorkeur" behelst geen verplichting noch verbod.

62. De rechtbank stelt op grond van de stukken van het dossier vast dat de beklaagden op het ogenblik van de geviseerde handelingen de toelating hadden om het slib te ruimen en daarbij desgevallend noodzakelijke vegetatiewijzigingen aan te brengen. Uit de stukken van het dossier blijkt niet dat de beklaagden daarbij de vergunningsvoorwaarden hebben geschonden. Het is aan de vervolgende instantie om aan te tonen dat de vergunningsvoorwaarden niet zijn nageleefd. Teneinde het ecologisch systeem van de walgrachten te herstellen waren de beklaagden genoodzaakt slib, waarvan eerder wel door de beklaagden was onderzocht dat het geen schadelijke stoffen bevatte, tijdelijk te stockeren op de oeverwal. De beklaagden en de door hen aangestelde firma's hebben naar het oordeel van de rechtbank geen overschrijding van de natuurvergunning begaan door tijdelijk een dam op te werpen om te vermijden dat het geruimde slib terug zou zakken in de gracht. Verder blijkt dat de beklaagden het slib hebben weggebracht naar een weiland hen aangeduid door mevrouw de Hemptinne van het Agentschap Natuur en Bos.

Gelet op al het bovenstaande staat vast dat de concrete voorwaarden van de natuurvergunning zijn nageleefd en dat de beklaagden alle nodige inspanningen hebben geleverd om zo min mogelijk schade toe te brengen aan de bestaande vegetatie, dit binnen de normen van het redelijke en aanvaardbare. De rechtbank verwijst in dat opzicht nog naar de verklaring hieromtrent afgelegd door de heer Dries Adriaen:

"Hetgeen er voorgesteld wordt, namelijk het slib afvoeren via de openbare weg naar een andere locatie, is onmogelijk haalbaar. De toegangsweg is te smal om er met zwaar materiaal over te rijden gedurende een langere periode. De hoeveelheid slib per vracht is dan ook te klein om dit te doen. Het openbaar domein zou er teveel schade van ondervinden en bevuild worden. Dit is enkel te doen als het slib opgedroogd is."

De rechtbank oordeelt dat de eisen van het Agentschap voor Natuur en Bos niet in verhouding waren met het beoogde doel van de natuurvergunning en daardoor het resultaat dat werd beoogd met deze natuurvergunning dwarsboomde. Tevens misten ze respect voor het hoger normdoel door processen-verbaal en stakingsbevelen op te leggen voor een tijdelijke bezwaring van de aanwezige vegetatie waarbij evenwel het belang van het duurzaam herstel van het ecologisch bijzonder waardevol grachtensysteem, daterend uit de middeleeuwen, volledig uit het oog werd verloren.

Het strafbaar karakter van de feiten, voorwerp van de tenlasteleggingen C.1, C.2 en C.3, is niet aangetoond zodat de beklaagden voor deze tenlasteleggingen dienen te worden vrijgesproken.

G. *Betreffende de inbreuken op het Decreet Natuurbehoud – tenlasteleggingen D.1.a) en D.1.b) – aanleggen van een nieuwe weg met geotextiel en gravé*

63. Het openbaar ministerie stelt dat de beklaagden een strafbare handeling hebben gesteld door, in strijd met artikel 8§1 van het Besluit van 23 juli 1998 van de Vlaamse regering tot vaststelling van nadere regels ter uitvoering van het decreet van 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu, op de percelen 382A, 387A en 392C een nieuwe weg te hebben aangelegd door middel van geotextiel die geplaatst is boven op een aangevoerde en geëgaliseerde sliblaag, met daarbovenop een dunne laag gravé en op perceel 392C nieuwe verharding te hebben aangebracht op perceelsvreemde grond en uitgespreid slib.

64. De beklaagden stellen dat, voor wat betreft de percelen 382A en 387A het gaat om een bestaand verhard tuinpad en niet om een nieuw aangelegd tuinpad. Het betrof enkel onderhoudswerken van een niet meer zichtbaar, maar bestaand tuinpad. De toestand voor 2008 was ernstig verwaarloosd en verloederd.

Het openbaar ministerie heeft in zijn conclusie gesteld zich op dit punt naar de wijsheid te gedragen, voor wat betreft de tenlastelegging D.1.a).

De rechtbank oordeelt dat te weinig onderzoek gebeurd is naar de historisch aangelegde tuinpaden in het parkdomein om met de vereiste gerechtelijke zekerheid vast te stellen dat het gaat om nieuwe wegen en niet om het onderhoud van reeds bestaande tuinpaden. De beklaagden hebben alvast aangetoond dat voor wat betreft de percelen 382A en 387A het daadwerkelijk om bestaande tuinpaden ging. Voor wat betreft het perceel 392C, feiten voorwerp van de tenlastelegging D.1.b), moet worden vastgesteld dat door het Agentschap Natuur en Bos geen enkel onderzoek is gevoerd naar het al dan niet historisch aanwezig zijn van een tuinpad op die specifieke locatie, hoewel het tracé in een zeer logische wandellus is aangebracht wat niet uitsluit, zelfs aannemelijk maakt, dat op die plaats steeds een tuinpad aanwezig was en dat het aldus ook op dit perceel gaat om het uitvoeren van onderhoudswerken.

Het strafbaar karakter van deze feiten is onvoldoende onderzocht zodat de rechtbank oordeelt, mede in het licht van de hierboven gedane vaststellingen omtrent de partijdigheid van het Agentschap Natuur en Bos, dat de feiten, voorwerp van de tenlasteleggingen D.1.a) en D.1.b) onvoldoende zijn aangetoond. De beklaagden dienen voor deze feiten te worden vrijgesproken.

H. Betreffende de inbreuken op het Decreet Natuurbehoud – tenlasteleggingen D.2.a)1, D.2.a)2, D.2.a)3, D.2.a)4, D.2.a)5, D.2.b), D.2.c)a, D.2.c)b en D.2.d) – storten van slib op weiland en beschadigen van vegetatie

65. Het openbaar ministerie viseert met deze tenlasteleggingen de strafbare gedragingen gesteld door de beklaagden op vier specifieke plaatsen in het parkdomein, handelingen bestaande uit:

Locatie A:

- het ruimen, uitdiepen en verbreden van de walgracht met beschadiging van de aanwezige flora, fauna en bodemorganismen, het wortelgestel van struiken en bomen;
- het storten van ruimingspecie in hoogstamboomgaard en weiland waarbij vegetaties zijn verdwenen en vernietigd;
- beschadigen en rooien van bomen langsheen de uitgegraven walgracht;
- het ontbossen van 2 are oppervlakte bestaande uit hoofdzakelijk haagbeuken, essen en lijsterbessen;
- het beplanten met gecultiveerde en niet-inheemse plantensoorten bovenop de hopen stortspecie in de hoogstamboomgaard.

Locatie B:

- het kappen en rooien van bomen langsheen de uitgegraven walgracht, verbreding van de bosweg met beschadiging van de bodem-, strooisel- en kruidlaag.

Locatie 1:

- het storten van slib met bedelving van de bosvegetatie en een reliëfwijziging van ongeveer 125 kubieke meter;
- het plaatselijk afgraven van de binnenvoer ter hoogte van de stuw in de Kalverhagestraat door ruw uitgevoerde ruimingswerken.

Locatie 4:

- bijstorten van slib waardoor een vochtige vegetatiezone aanzienlijk werd beschadigd.

66. Voor wat betreft de periode na de aflevering van een natuurvergunning, dit is na 13 januari 2009, verwijst de rechtbank naar wat is uiteengezet onder de bespreking van de tenlasteleggingen C.1, C.2 en C.3. De natuurvergunning is door de beklaagden gerespecteerd geworden zodat voor de feiten, voorwerp van de tenlastelegging D.2.c)a, D.2.c)b en D.2.d), gepleegd na 13 januari 2009, het strafbaar karakter alvast niet is aangetoond.

Voor wat betreft de periode voordien, en aldus de tenlasteleggingen D.2.a)1, D.2.a)2, D.2.a)3, D.2.a)4, D.2.a)5, D.2.b), stelt de rechtbank vast dat het eenzijdig gevoerd onderzoek door het Agentschap Natuur en Bos een zware impact heeft gehad op de bewijswaarde van de processen-verbaal. Door geen aandacht te besteden aan de algehele verloederde toestand van het kasteeldomein, door uit te gaan van het verkeerde standpunt dat het ruimen van de

grachten geen onderhoudswerken betrof en door geen nader onderzoek te voeren naar de effecten van de ruimingswerken op het herstel van de biodiversiteit in deze grachten heeft de inspectie Natuur en Bos een ongenueanceerd standpunt naar voor gebracht in de processen-verbaal. Daarbij stelt de rechtbank vast dat enkel de korte termijneffecten van de milieuschade in rekening zijn gebracht zonder dat de inspectiediensten oog hebben gehad voor het uiteindelijke lange termijneffect van de geviseerde handelingen. Het hoger normdoel van natuurherstel evenals de waarden omschreven in het Ministerieel Besluit van 1994 dat tot de bescherming van het waterkasteel en het uniek systeem van de walgrachten heeft geleid, werden daarbij uit het oog verloren. Deze tunnelvisie van het Agentschap Natuur en Bos heeft de betrouwbaarheid van hun vaststellingen dermate aangetast dat de inhoud van deze processen-verbaal onvoldoende fundament biedt om te beslissen dat de feiten, voorzien in de tenlasteleggingen D.2.a)1, D.2.a)2, D.2.a)3, D.2.a)4, D.2.a)5, en D.2.b) beantwoorden aan de realiteit.

Gelet op de onbetrouwbaarheid van de processen-verbaal is hun bewijswaarde dermate aangetast dat zij niet als bewijs kunnen dienen voor de feiten die voorwerp zijn van voormelde tenlasteleggingen zodat de rechtbank oordeelt dat de beklaagden dienen te worden vrijgesproken van de feiten, voorwerp van de tenlasteleggingen D.2.a)1, D.2.a)2, D.2.a)3, D.2.a)4, D.2.a)5, D.2.b), D.2.c)a, D.2.c)b en D.2.d) en dit voor zowel de periode voor als na de natuurvergunning van 13 januari 2009.

1. Betreffende de inbreuken op het Bosdecreet – tenlastelegging E – gemotoriseerd verkeer

67. Het openbaar ministerie stelt dat de beklaagden in de periode van 15 mei 2009 tot 28 mei 2009 in strijd met artikel 14 van het Bosdecreet gemotoriseerd verkeer hebben toegelaten op het domein "Ter Bueren" in Melle.

Volgens het openbaar ministerie is artikel 14 van het Bosdecreet ook van toepassing op privé-bossen, waaronder het kasteeldomein "Ter Bueren". Een privé-boseigenaar kan zijn bos ontoegankelijk maken voor het publiek en de werking van artikel 14 Bosdecreet uitschakelen, wanneer hij daarvoor de juiste verbodsborden gebruikt. Het uitgangspunt van het openbaar ministerie is dat alle bossen en dus ook privé-bossen toegankelijk worden gesteld voor het publiek, tenzij het bos ontoegankelijk is gesteld door gebruik van de daartoe vereiste signalisatie. Nu de beklaagden geen dergelijke signalisatie hadden aangebracht, waren zij verplicht het verbod van artikel 14 Bosdecreet te respecteren, wat ze niet gedaan hebben.

68. De rechtbank is van oordeel dat de geviseerde handelingen onderhoudswerken betroffen die zijn vrijgesteld. Artikel 14 van het Bosdecreet stelt namelijk:

"In de bossen en op de boswegen is geen enkele vorm van gemotoriseerd verkeer toegelaten, behalve om technische redenen zoals onderhoud en exploitatie, of wanneer dit verkeer

noodzakelijk is voor het beheer en de bewaking, voor de veiligheid van de bezoekers en in door de bosbeheerder vast te stellen bijzondere omstandigheden, [...]"

Bovendien hebben de geviseerde onderhoudswerkzaamheden plaatsgevonden na de natuurvergunning van 13 januari 2009. De beklaagden hadden de toelating om de grachten uit te baggeren. Het spreekt voor zich dat werken van een dergelijke omvang onmogelijk kunnen uitgevoerd worden door louter handwerk. Het gebruik van gemotoriseerde voertuigen is te beschouwen als een toegelaten impact op de vegetatie en omgeving om de werken, voorzien in de natuurvergunning, uit te voeren.

De inspectie Natuur en Bos heeft ook hier het hoger normdoel uit het oog verloren.

Het strafbaar karakter van de feiten, voorwerp van de tenlastelegging E, is niet bewezen zodat de beklaagden voor deze feiten dienen te worden vrijgesproken.

J. *Betreffende de inbreuken op het Bosdecreet – tenlasteleggingen F, G en H – wijzigingen bodem, beschadigingen bodemlaag, planten, etc.*

69. Volgens het openbaar ministerie hebben de beklaagden in strijd met de artikelen 95, 96 en 97§2 van het Bosdecreet onrechtmatig kappingen laten uitvoeren, niet toegelaten ingrijpende wijzigingen van de bodem-, strooisel- of kruidlaag of de boomlaag doorgevoerd evenals bomen beschadigd, planten weggenomen, uitgerukt of afgesneden.

De beklaagden betwisten deze tenlasteleggingen enkel voor zover ze betrekking hebben op de periode van na de natuurvergunning van 13 januari 2009. Vanaf dan waren zij gerechtigd om de vegetatie, zij het zo min mogelijk, te wijzigen om de slibruiming te kunnen uitvoeren. De beklaagden zijn de mening toegedaan dat het openbaar ministerie niet aantoonde dat de vergunningsvoorwaarden van de natuurvergunning op dat punt zouden zijn geschonden.

70. De rechtbank verwijst bij de beoordeling van deze tenlasteleggingen naar de beoordeling van de feiten voorwerp van de tenlasteleggingen D.2.a)1, D.2.a)2, D.2.a)3, D.2.a)4, D.2.a)5, D.2.b), D.2.c)a, D.2.c)b en D.2.d). Dezelfde argumentatie is van toepassing op de tenlasteleggingen F, G en H en wordt hier integraal door de rechtbank hernomen. De vrijspraak voor wat betreft de tenlasteleggingen F, G en H dringt zich op, zowel voor de periode voor als na de natuurvergunning van 13 januari 2009.

K. *Betreffende de inbreuken op het Decreet Bescherming van Monumenten en Stads- en Dorpsgezichten – tenlasteleggingen I.1, I.2, I.3, I.4, J.1, J.2, J.3 en J.4 – inbreuken monumentendecreet landgebouw*

71. Met deze tenlasteleggingen viseert het openbaar ministerie de herstellingswerken die zijn uitgevoerd aan "de orangerie", met name het openmaken van de vroeger dichtgemaakte ramen, het heropmetselen met gebruik van cementmortel aan deze ramen, het reinigen van de gevel en het slopen van binnenmuren. Volgens het openbaar ministerie hebben de beklaagden verzuimd aan een beschermd monument de nodige instandhoudings- en onderhoudswerken uit te voeren, het in goede staat te behouden en het niet te ontsieren, te beschadigen of te vernielen.

De rechtbank stelt vast dat de gewestelijk erfgoedinspecteur in zijn proces-verbaal nr. GE.66.B.RW.200011/09 van 28 mei 2009 op geen enkel ogenblik gewag maakt van de algemene staat van het kasteeldomein "Ter Bueren". Het proces-verbaal bevat slechts zeer partiële informatie waarbij enkel fragmentarisch beeldmateriaal is toegevoegd. Nochtans is uit de stukken van het latere gerechtelijk onderzoek gebleken dat de algemene staat van het beschermd monument zonder meer lamentabel was. Van deze situatie is evenwel geen spoor terug te vinden in de bevindingen van de inspecteur. De werken uitgevoerd door de beklaagden zijn dan ook in een volledig onjuiste context in beeld gebracht nu uit het geheel van de feiten blijkt dat na jaren van verloedering de werken van de beklaagden juist het onroerend erfgoed trachtten in ere te herstellen in plaats van omgekeerd.

Verder blijkt dat vroeger nooit is opgetreden tegen de algehele verloedering van het kasteeldomein en de algehele verloederde toestand van het geïsoleerde landgebouw, dat overigens was ingericht als koeienstal. De erfgoedinspectie kwam nooit eerder ter plaatse. Het getuigt van een zeker cynisme dat, na jarenlange inertie van de erfgoedinspectie, precies wordt opgetreden wanneer eindelijk werk wordt gemaakt van de hoogst noodzakelijke instandhoudings- en onderhoudswerken.

Al deze feitelijke elementen samen nopen de rechtbank er toe vast te stellen dat de processen-verbaal waarop het openbaar ministerie de bewijsvoering voor deze tenlasteleggingen steunt, zijn aangetast in hun bewijswaarde. De geïsoleerde handelingen van de beklaagden getuigen eerder van het tegenovergestelde, namelijk de vaste intentie om het landgebouw/orangerie, in zijn oorspronkelijke staat te herstellen, veeleer dan het te ontsieren, te beschadigen of te vernielen. Het landgebouw bevond zich in een abominabele staat, de beklaagden hebben juist aan hun verplichtingen om het beschermd monument te herstellen willen voldoen. Het feit dat deze concrete context niet is toegelicht in de processen-verbaal van de erfgoedinspectie maakt dat de daarin opgenomen vaststellingen betrouwbaarheid missen.

De feiten, voorwerp van de tenlasteleggingen I.1, I.2, I.3, I.4, J.1, J.2, J.3 en J.4 zijn niet bewezen. De beklaagden dienen voor deze tenlasteleggingen te worden vrijgesproken.

Om deze redenen, en gelet op de volgende artikelen:

art. 11, 12, 14, 16, 31, 32, 34, 35, 41 Wet van 15 juni 1935;
art. 162, 182, 184, 185 §1, 189, 190, 191, 194, 227 Wetboek van Strafvordering.

de rechtbank, recht doende op tegenspraak,

STRAFRECHTELIJK

Ten aanzien van DELVOYE ART NV

Spreekt de beklaagde vrij voor de feiten, voorwerp van de tenlasteleggingen A.1.a)1, A.1.a)2, A.1.b)1, A.1.b)2, A.2.a)1, A.2.a)2, A.2.b)1.a) en A.2.b)1.b), A.2.b)2, B, C.1, C.2, C.3, D.1.a), D.1.b), D.2.a)1, D.2.a)2, D.2.a)3, D.2.a)4, D.2.a)5, D.2.b), D.2.c)a, D.2.c)b, D.2.d), E, F, G, H, I.1, I.2, I.3, I.4, J.1, J.2, J.3 en J.4.

Ten aanzien van DELVOYE Wim

Spreekt de beklaagde vrij voor de feiten, voorwerp van de tenlasteleggingen A.1.a)1, A.1.a)2, A.1.b)1, A.1.b)2, A.2.a)1, A.2.a)2, A.2.b)1.a) en A.2.b)1.b), A.2.b)2, B, C.1, C.2, C.3, D.1.a), D.1.b), D.2.a)1, D.2.a)2, D.2.a)3, D.2.a)4, D.2.a)5, D.2.b), D.2.c)a, D.2.c)b, D.2.d), E, F, G, H, I.1, I.2, I.3, I.4, J.1, J.2, J.3 en J.4.

kosten

Laat de gerechtskosten voor het openbaar ministerie ten laste van de Belgische Staat, begroot op 262,42 euro.

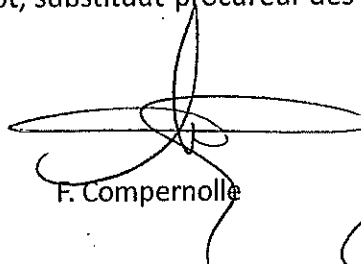
Dit vonnis is gewezen door:

Katrien Van Hoecke	voorzitter
Frederieke Compernelle	rechter
Liesbeth Van Daele	rechter, welke in de onmogelijkheid verkeert het vonnis te ondertekenen (art. 785 Gerechtelijk Wetboek)

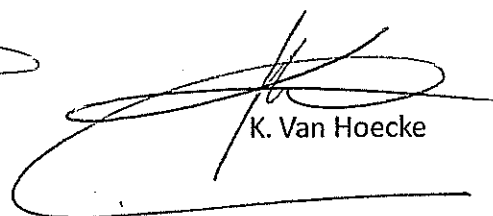
en uitgesproken in openbare terechtzitting van de dertigste kamer van de correctionele rechtbank Oost-Vlaanderen, afdeling Gent op **14 november 2017**, door Katrien Van Hoecke, voorzitter, Frederieke Compernelle, rechter, bijgestaan door Margo Delporte, griffier, in aanwezigheid van Joyce Ameloot, substituut-procureur des Konings.

M. Delporte

F. Compernelle

K. Van Hoecke